

Όσο με θάβουνε, εγώ θα φυτρώνω

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΜΑΣ

«Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΕΒΑΛΕ ΦΡΑΓΚΙΚΑ;»

του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

Με αφορμή το Φεστιβάλ του Μουσείου Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού Τέχνης και του Πανελληνίου Σωματείου Θεάτρου Σκιών

«Ο Καραγκιόζης ήρθε στο Ναύπλιο και εκεί έγινε μία θαυμαστή, θα έλεγε κανένας, μεταποίηση του, πλήρης μεταποίησή του. Φυσικά, δεν κράτησε, από τον τούρικο Καραγκιόζη, παρά μονάχα τον Καραγκιόζη και τον Χατζηαβάτη. Όλα τα άλλα πρόσωπα δεν υπάρχουν. Αυτά τα πήρε εδώ. Και αυτό θέλω να υποστηρίξω σήμερα. Τι βρήκε εδώ ο Καραγκιόζης. Εδώ, ο Καραγκιόζης βρήκε ένα θέατρο, το οποίο ερχότανε από την Ιταλία. Και η Ιταλία, όπως ξέρετε, μέσα από το λαϊκό θέατρο της Κομέντια Ντελ' Άρτε, ήταν ένα θέατρο πολυγλωσσικό και πολυταξικό. Η Κομέντια Ντελ' Άρτε είχε πρόσωπα, τα οποία μιλούσανε ναπολιτάνικα, μιλούσανε φλωρεντίνικα, μιλούσανε από τον Βορρά της Ιταλίας, σικελιάνικα, ήταν ένα θέατρο γλωσσικών, θα έλεγε κανένας, ιδιαιτεροτήτων. Αυτό το θέατρο ήρθε στην Ελλάδα και εδώ μεταμοσχεύθηκε». Όλα αυτά μετά από το έτος 1830.

Το ανωτέρω συμπέρασμα διατυπώθηκε στο Δεύτερο Πανελλήνιο Συνέδριο του Πανελληνίου

Σωματείου Θεάτρου Σκιών το 2017 με θέμα: «Ένα σπίτι για τον Καραγκιόζη», από τον Κώστα Γεωργουσόπουλο, στην ομιλία του: «Καραγκιόζης και Θέατρο: Οι ρίζες». Τα συμπεράσματα του Κώστα Γεωργουσόπουλου γίνονται ακόμα πιο επίκαιρα και αναγκαία, για να προβληθούν, αν σκεφτεί κανείς και τον τίτλο του φεστιβάλ του Μουσείου Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού και του Πανελληνίου

Σωματείου Θεάτρου Σκιών (για το «Έτος Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς», με πέντε έξοχες παραστάσεις, οι οποίες είναι αφιερωμένες στην Ευρωπαϊκή Ιστορία και Λογοτεχνία):

«**Ο Καραγκιόζης έβαλε φράγκικα;**». «Ιδού η απορία», θα μπορούσε να απαντήσει κανείς, μολονότι την απάντηση την έχει δώσει, ήδη, ο Κώστας Γεωργουσόπουλος. Η τέχνη του Θεάτρου Σκιών, τέχνη καθαρά ανατολίτικη, βρέθηκε, μετά από το 1830, στο ιδιαίτερο περιβάλλον του νεοελληνικού εθνικού κράτους. Εκεί, στην άκρη της βαλκανικής χερσονήσου, πλησίον της αχανούς οθωμανικής αυτοκρατορίας, το κράτος αυτό εγκατέλειψε (απότομα) το πολυπολιτισμικό ανατολίτικο κλίμα, λοξοκοιτάζοντας προς την Εσπερία και πιεζόμενο να αποκτήσει δυτικότροπα (άρα φράγκικα) χαρακτηριστικά. Αυτή η δύσκολη αλλαγή δεν έγινε με επιτυχία, ούτε και με τον κατάλληλο τρόπο, με αποτέλεσμα να πάρει στο λαιμό της όλο το έθνος, βάζοντας λάθος θεμέλια στο νεοσύστατο ελληνικό βασίλειο. Μέσα στο ίδιο κλίμα όμως, ο Καραγκιόζης έδειξε τα κατάλληλα αντανakλαστικά, έτσι ώστε να αξιοποιήσει τα φράγκικα στοιχεία, αλλά και να παραμείνει ανατολίτης και πιστός στις παραδόσεις του.

Έτσι λοιπόν, ο Καραγκιόζης, ως έκφραση του λαού και ακριβώς επειδή είναι λαϊκό θέαμα, εμπλούτισε το νεοελληνικό ρεπερτόριό του, με έργα και θεματικές από το χώρο της Δύσεως, αφομοιώνοντάς τα όμως με επιτυχία και εντάσσοντάς τα στο απλούστερο και λαϊκότερο ύφος του.

Κάπως έτσι ο Καραγκιόζης παραμένει απλός (όχι όμως και απλοϊκός), λαϊκός (γιατί είναι ο ίδιος ο Λαός που τον γεννάει) και συχνά, σκοπίμως, κάπως ακατέργαστος, αλλά με σοφά νοήματα, βαθύτατα χαραγμένα μέσα του.

Κάπως έτσι, το Θέατρο Σκιών αξιοποιεί τη γαλλική λογοτεχνία του Ιουλίου Βερν («**Από τη Γη στη Σελήνη**») και τα παρόμοια θεματικής πρώιμα κινηματογραφικά φιλμ του Γάλλου Ζωρζ Μελιές, για να προκύψει (από τον Ντίνο Θεοδωρόπουλο) το φαντασμαγορικό έργο «Ο Καραγκιόζης στη Σελήνη».

Κάπως έτσι, η «Γενοβέφα» του νεοελληνικού Θεάτρου Σκιών εμπνέεται από τον ομώνυμο δυτικό και μεσαιωνικό θρύλο, που γέννησε όπερες, θεατρικά έργα και μυθιστορήματα. Από τέτοια βιβλία, τα οποία κυκλοφορούσαν στην Ελλάδα, αντλούσαν ιδέες και έπλαθαν καινούριες παραστάσεις οι μεγάλοι Έλληνες

καραγκιοζοπαίχτες του Μεσοπολέμου, από τον Βασίλαρο μέχρι τον Κώστα Μάνο και με το σχετικό κατάλογο καλλιτεχνών να μην τελειώνει εδώ.

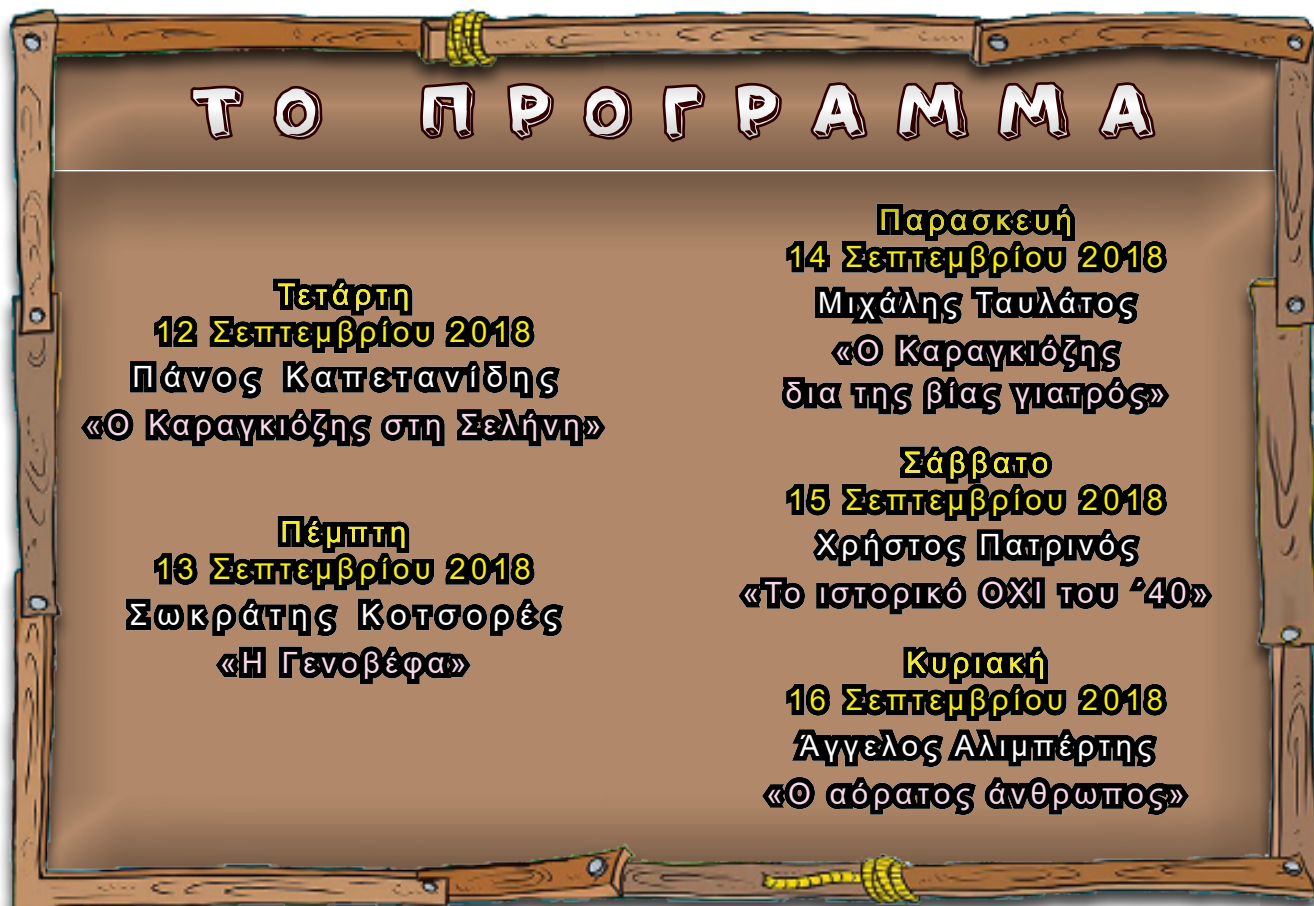
Κάπως έτσι, ο Καραγκιόζης φοράει φράγκικα, δηλαδή κουστούμι, έστω και χλιομπαλωμένο, για να μπορεί να υποδύεται τον Γραμματικό, τον Λόρδο (αναγκάζοντας ακόμα και τον Μπαρμπαγιώργο να φορέσει το παντελόνι κάτω από τη φουστανέλα του) και τον Γιατρό δια της βίας, προσαρμόζοντας την ομώνυμη κωμωδία του διάσημου Γάλλου θεατρικού συγγραφέα Μολιέρου στα δεδομένα του μπερντέ και ενάντια στις ιδιορρυθμίες της οθωμανικής εξουσίας.

Κάπως έτσι, ο Καραγκιόζης, ως ελληνικός λαός, εισβάλλει στην Ευρωπαϊκή Ιστορία και μετέχει, πάντοτε στην πρώτη γραμμή του πυρός, στον ελληνοϊταλικό πόλεμο της Αλβανίας, που ξεκίνησε με το «**ΟΧΙ**» τα ξημερώματα της 28ης Οκτωβρίου 1940, αλλάζοντας το ρου της ιστορίας.

Κάπως έτσι, το δισδιάστατο θέαμα του μπερντέ «τσιμπολογάει» ιδέες από την Αγγλική Λογοτεχνία και μεταπλάθει τον «**Αόρατο Άνθρωπο**» (από την νουβέλα τρόμου του Άγγλου Χέρμπερτ Τζορτζ Γουέλς) σε αόρατο Ήρωα του Ελληνισμού (με την επίδραση της καταλυτικής πέννας του Γιώργου Τσουκαλά).

Και κάπως έτσι, σταχυολογώντας πάλι από τις πολύτιμες απόψεις του από το ανωτέρω Συνέδριο του 2017, επιβεβαιώνεται αυτό που επίσης καταθέτει ο Κώστας Γεωργουσόπουλος: «Αυτό εγώ ήθελα, σήμερα, να καταθέσω. Να δείξω, ακριβώς, το τι μεγάλη αφομοιωτική ικανότητα έχει ο Καραγκιόζης, τι μπόρεσε να μαζέψει από την υπάρχουσα μεγάλη παράδοση του θεάματος, σε ολόκληρη την Μεσόγειο, να το εντάξει μέσα στους δικούς του νόμους και να δημιουργήσει αυτήν τη δική του ελληνική παράδοση του Καραγκιόζη, που δεν έχει προηγούμενο. Δεν μπορεί να αναφερθεί κανένας από τους ιστορικούς του Καραγκιόζη, διεθνώς, τους μεγάλους, που ξεκινάνε από τις ρίζες του, μέσα στην βαθιά Ανατολή, μέχρι σήμερα, που να εντάξει, ακριβώς, αυτήν την ιδιαιτερότητα του Καραγκιόζη. Είναι ένα, τελείως, ειδικό μórφωμα, το οποίο δημιουργήθηκε κάτω από τις συνθήκες της ελληνικής, ουσιαστικά, αφομοιωτικής, αριστουργηματικής, κατάστασης. Αν πρέπει να θρηνήσουμε, σήμερα, είναι ότι αυτή η αφομοιωτική κατάσταση, στην Ελλάδα, έχει λείψει».

Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης

**ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ
ΜΕ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΔΥΣΕΩΣ
ΦΤΙΑΞΤΕ ΤΟ ΔΙΚΟ ΣΑΣ ΠΟΛΥΘΕΑΜΑ**

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον πληροφορηθήκαμε πως το Μουσείο Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού σε συνεργασία με το Πανελλήνιο Σωματείο Θεάτρου Σκιών, προγραμματίζει σειρά παραστάσεων επι τη επετείων των 100 χρόνων από της ιδρύσεώς του. (1918)

Η ιδιαιτερότητα που παρουσιάζει η προγραμματιζόμενη εκδήλωση εστιάζεται στη θεματολογία των παραστάσεων, καθώς φιλοδοξεί την αναβίωση έργων με υποθέσεις που έχουν ως αφετηρία μύθους –θρύλους- ιστορίες όχι της καθ' ημάς Ανατολής, αλλά της καθ' ημάς Δύσεως. Αυτές οι «δυτικότερες» παραστάσεις αποτελούσαν σημαντικό μέρος του «Ρεπερτορίου» των μεγάλων Καραγκιοζοπαικτών και μάλιστα αρκετές είναι «Χίλιοπαιγμένες» και ιδωμένες σε βαθμό «απόλυτου κορεσμού», όπως ο «Καραγκιόζης δια της βίας Γιατρός», «Ο Δον Ηλίας Κολοκυθάς», «Η κλέπτρια των Παρισίων», που παίζεται από τον Ιωάννη Ρούλια από τις 15 Ιουλίου 1899!

Υπάρχουν, όμως, και άλλες -οι σπουδαιότερες-

που πλέον τις καλύπτει η αχλύς του χρόνου και τείνουν να λησμονηθούν ή έχουν πλέον λησμονηθεί, αφού πια δεν θέλγουν ούτε συγκινούν, ούτε ενδιαφέρουν το «Φιλοθεάμον κοινό», εφόσον τα πρότυπα που προβάλλουν, όπως αυτά της: Συζυγικής μέχρι θανάτου πίστεως, της αυτοθυσίας χάριν του αληθινού έρωτος, της τιμιότητας και προπάντων της ανδρείας, λοιδορούνται και ποδοπατούνται από τον **υπερατομιστή φιλάργυρο** της απρόσωπης και παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας μας!

Παρουσιάζεται, λοιπόν, μια πρώτης τάξεως ευκαιρία στους Έλληνες Καραγκιοζοπαίκτες να ανασύρουν από τη λήθη αυτά τα σπουδαία έργα, να στρωθούν «σαν μαθητές» και να τα μελετήσουν, να αφοσιωθούν ξενυχτώντας για να κατασκευάσουν ωραίες φιγούρες και σκηνικά, που να ανταποκρίνονται στο ιστορικό περιβάλλον της εποχής της κάθε παράστασης, να κάνουν εξαντλητικές πρόβες και να επιφέρουν τις αναγκαίες βελτιώσεις, πριν παρουσιάσουν το έργο που θα

επιλέξουν. Και προπάντων **να οργανώσουν ομάδες συνεργασίας μοιράζοντας τους ρόλους και τις φωνές συντονιζόμενοι με τους βοηθούς τους για ένα άριστο αποτέλεσμα.** Γιατί εδώ, φίλοι και φίλες του Καραγκιόζη, ανένταχτοι επαγγελματίες, ερασιτέχνες, λόγιοι και λοιπές Δημοκρατικές δυνάμεις, δεν πρόκειται ούτε για μια εικοσάλεπτη παράσταση, όπως το **Ψέμμα**, ούτε για τον «Καραγκιόζη Φούρναρη», ούτε, πολύ περισσότερο, για το Σπαθάρειο «..... **Ούτε μιλάει – ούτε λαλάει.....**»! Εδώ πρόκειται για παραστάσεις που έπαιζαν για δεκαετίες κολοσσοί, ξεκινώντας από το κουκλοθέατρο του Δημοσθένη Μαριδάκη με το αριστούργημά του το «**Ναύαγιο της Πτωχής Μαρίας ή ο Ταμπακοπώλης Ναύαρχος**», έργο που σχετίζεται με την Αγγλία, και συνεχίζοντας με τα ανδρείκελα του Χρήστου Κονιτσιώτη με πλήθος έργων: από το «**Οι Δύο Λοχία**» (15 Ιουνίου 1899), και τον «**Δια της βίας Ιατρό**» του Μολιέρου (1 Αυγούστου 1900), που έχει Γαλλική ταυτότητα (είναι εμπνευσμένο όμως από περιστατικό της Ρωσικής Ιστορίας), ως τους «**Ληστές της Καλαυρίας**» (20 Ιουλίου 1898), που εξελίχθη και σε «**Ληστές των Καλαβρύτων**» ή με τον λεπτομερέστερο τίτλο «**Ο Λήσταρχος Ανδρέας Πασαδώρας και η αρπαγή της ωραίας Αλίκης**», που διαδραματίζεται σε Κάτω-Ιταλικό ή Σικελικό περιβάλλον. Και φυσικά τα λαοφιλή «**Γουσταύος και Ιουλία**», «**Θάνατος του Ιγνατίου**» και ιδιαίτερα η «**Γενοβέφα**» (1895) ψυχαγωγούσαν και διαπαιδαγωγούσαν το κοινό της εποχής ως τις απαρχές του 20ού αιώνα.

Όμως προς το τέλος της δεκαετίας του '20 το κουκλοθέατρο ξεπεράστηκε. Ήδη το 1928 ο Χρ. Κονιτσιώτης γέρος πια αναζητούσε τους λιγοστούς πλέον θαυμαστές του στην επαρχία λίγο πριν πεθάνει. Τότε το καλοκαίρι του 1928 δυναμικοί νεαροί Καραγκιοζοπαίκτες αναλαμβάνουν δράση, κάνοντας κτήμα τους πολύπλοκες και απαιτητικές παραστάσεις, που μόνο μεγάλοι καλλιτέχνες του θεάτρου παρουσίαζαν στο Αθηναϊκό κοινό. Αναρωτιέστε ποιοι ήσαν; Μα ποιοι άλλοι «**Η μικρή συντροφιά**» κατά Μόλλα - και η αμέσως επόμενη ηλικιακά φουρνιά σπουδaiών Καραγκιοζοπαικτών. Ιδού οι μαρτυρίες των πρωταγωνιστών, του Γκάγκαρου Σπύρου Κούζαρου και του Ζακυνθινού Διονυσίου Πάτρα.

ΚΟΥΖΑΡΟΣ: "Το 1928 στο θέατρο «**ΠΟΛΥΘΕΑΜΑ**», Αγίου Μελετίου, τέρμα Σεπολίων του κυρίου Φιλίππου, από την Βόρεια Ήπειρο. Εκεί οι περισσότεροι από τους τότε

σπουδάζοντας Καραγκιοζοπαίκτες έδωσαν μάθημα (εξετάσεις) στη σκηνή του Κούζαρου. Αυτοί ήταν οι: **Μαντζουράνης**, ο περιβόητος **Φρίζος**, ο **Θούγας**, ο **Αντάρας**, ο τότε **Παναγιώταρος** (Μιχόπουλος), μαζί μου είχα συνεργάτη τον **Σπύρο Τσίτα**. Επαιζαμε, λοιπόν, σε πολλές παραστάσεις μαζί με τον έξοχον **Φρίζον Γαζεπίου**, τον **Παναγιώτη Μιχόπουλο**, τον **Διονύσιον Πάτραν**, τον **Εμμανουήλ Μαντζουράνη**, τον **Ηρακλή Αϊβανόπουλο**. Στο «**ΠΟΛΥΘΕΑΜΑ**» πρωτοπαίχτηκαν στο Θέατρο Σκιών «**Η Γκόλφω**» και η «**Γενοβέφα**». Ο Φρίζος υποβοηθός μας εδιάβαζε την «**Γκόλφω**», ο Κούζαρος παράστανε τον Γιάννο, ο Πάτρας την Γκόλφω και τον Τάσο".

Ο Ζακύνθιος και κατά τρία χρόνια μεγαλύτερος από τον Σπύρο Κούζαρο (1913), **Διονύσιος Πάτρας** (1910) επιβεβαιώνει: «....Το 1928 έφτιαξα δικό μου θέατρο στον Κολωνό με τον Κούζαρο, τον Φρίζο και τον Μίμαρο (Δημήτρη Μειμάρου) δικό μου έργο είναι «**Ο Καραγκιόζης Λεχώνα**» και η διασκευή της Γενοβέφας και της Γκόλφως, που τα έφτιαξα μαζί με τον Κούζαρο». (Ηχος του Καραγκιόζη σελ. 199-200)

Η Δύση ποτέ δεν έπαυσε να εμπνέει τους ευφάνταστους καλλιτέχνες του Θεάτρου μας, ποιος δεν θα ήθελε να ξαναπαιχτούν «**Η θυσία του Καμπούρη**», «**Η Επουράνιος Επιδρομή**» ή να ξαναδιαβάσει το ξεχασμένο κόμικς του Σ. Κούζαρου και Γ. Κουτσούρη «**Τον πόλεμο του πλανήτη Κολοκύθα**», έργο εμπνευσμένο από τον πόλεμο των κόσμων του Wells, που προσφάτως επανήλθε στο φως χάρις στον σπουδαίο καλλιτέχνη της Θεσσαλονίκης Γιάννη Χατζή, ή τη «**Σιδερένια Παρθένω**» και τον «**Καραγκιόζη εναντίον Φαντομά**», που έσπαγε ταμεία στη δεκαετία 1960-70.

Κλείνοντας, πιστεύουμε πως αξίζουν συγχαρητήρια τόσο στο Μουσείο Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού όσο και στο Σωματείο μας γι' αυτή τους τη σύμπραξη και περιμένουμε να απολαύσουμε τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αυτής προσπάθειας, πιστεύοντας πως παρουσιάζεται μια εξαιρετική ευκαιρία οι νέοι Καραγκιοζοπαίκτες να στήσουν το δικό τους ΠΟΛΥΘΕΑΜΑ! ΓΕΝΟΙΤΟ ΚΑΙ..... **ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΕ ΟΛΟΥΣ!**

ΤΑΣΟΣ ΚΟΥΖΑΡΟΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ – ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ
ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ

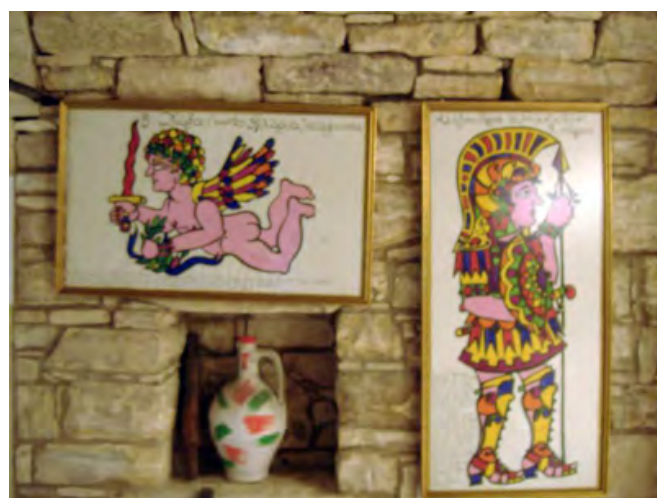

2ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ «Ένα σπίτι για τον Καραγκιόζη» Απομαγνητοφώνηση ομιλίας: Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΜΑΝΔΑΛΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΥ Mphil «Το Θέατρο Σκιών στη Χίο»

Αγαπητοί κύριοι σύνεδροι, αγαπητοί φίλοι και φίλες, θα αναφερθώ στο Θέατρο Σκιών, στην ιδιαίτερη πατρίδα μου, τη Χίο. Θα μου επιτρέψετε να λειτουργήσω, ολίγον τι, ως ομιλήτρια, εκ του προχείρου, διότι δεν είχα προσκληθεί, επίσημα, για να κάνω ανακοίνωση και να σας φέρω να δείτε οπτικό υλικό από το έργο του καραγκιοζοπαίχτη, του Σίμου του Γκάρη και του Χιώτη χαρακτή, Νίκου Γιαλούρη.

Ο Σίμος ο Γκάρης γεννιέται το 1910 στα Καρδάμυλα της Χίου και πεθαίνει το 2000, πλήρης ημερών. Με το μαγικό του μπαούλο, περιόδευε στη βόρεια και νότια Χίο, δίνοντας χαρά σε μικρούς και μεγάλους, όταν η περιφέρεια του νησιού δεν είχε κινηματογράφους. Έστηνε τον μπερντέ του στα χωριά και κοιμόταν στα κεντρικά καφενεία, τα καλοκαίρια. Το εισιτήριο ήταν ρεβίθια, κουκιά και λίγα πεννηνταράκια, που έπεφταν στο πουγκί, που κρατούσε.

Στην Καλλιμασιά, για παράδειγμα, κεφαλοχώρι-μαστιχοχώρι, έστηνε τον μπερντέ του, μπροστά στο μνημείο του Πατριάρχη, του Ιωακείμ του Τετάρτου. Τα παιδιά κουβαλούσαν πέτρες για καθίσματα και οι ενήλικες στεκόντουσαν όρθιοι. Σημερινοί μεσήλικες, παιδιά στη δεκαετία του Πενήντα και Εξήντα, έχουν ακόμα την οσμή της ασετιλίνης, όταν πήγαινε στο χωριό τους και έστηνε τον μπερντέ και τους μάθαινε να κόβουν τις φιγούρες, χρησιμοποιώντας χαρτιά, χαρτόνια μάλλον, από τις κούτες του γάλακτος, Νουνού ή Βλάχας.

Λοιπόν, να προσθέσουμε ότι, ατυχώς, από το μαγικό του μπαούλο δεν έχει διασωθεί σχεδόν τίποτα. Μόνον τρεις φιγούρες, που βρίσκονται στο ταβερνείο του εγγονού του, του Άκη του Γκάρη, στη χώρα του νησιού. Τα παιδιά του, τα καραγκιοζάκια, τον συνόδευαν, μουσικά, με το μπουζούκι. Τις ιστορίες τις έγραφε ο ίδιος και υποδυόταν όλους τους ρόλους από την γκάμα του Θεάτρου Σκιών. Συνέντευξή του είναι καταχωρημένη στο βιβλίο του Γιάννη Βουλτσίδη: «Περί Καραγκιοζοπλεχτικής και η Ορφανή της Χίου», που εκδόθηκε από την ΤΕΔΚ Χίου και είναι σήμερα εξαντλημένο. Το χειμώνα, δούλευε σε μικρά-

σιάτικο φούρνο, στο Κάστρο της Χίου. Ο Σίμος, ο αγαπημένος των Χιωτών, διώχθηκε για τα προοδευτικά του φρονήματα.

Τώρα, περνάμε στον **Νίκο τον Γιαλούρη**, το σπουδαίο ζωγράφο, χαράκτη, λογοτέχνη και σκηνογράφο, που είδε το φως του κόσμου το **1928** και πέθανε το **2003**. Ο Νίκος ο Γιαλούρης γνωρίζει το Θέατρο Σκιών στην εφηβεία, από τον ρουμάνο καραγκιοζοπαιχτή **Διονύσιο Πωγωνάτο**, που

έστηνε τον μπερντέ του στο εβραϊκό νεκροταφείο της Χίου. Ο Πωγωνάτος ρουφήχτηκε, κυριολεκτικά, από το Αιγαίο Πέλαγος, στα χρόνια της Κατοχής, ανάμεσα στην Χίο και την Μικρά Ασία, στην προσπάθειά του να περάσει στην Μέση Ανατολή, ως αντιστασιακός. Αυτά τα στοιχεία είναι κατατεθειμένα, στο συλλεκτικό τεύχος της εφημερίδας «Αλήθεια», στη Χίο, ειδικότερα, «Ιστορίες του Μπερντέ». Το 1950 με 1960, ο Νίκος ο Γιαλούρης γνωρίζει τον Ευγένιο και Σωτήριο Σπαθάρη, στην Κοκκινιά του Αμαρουσίου. Παρακολουθεί παραστάσεις τους και αναπτύσσει ιδιαίτερη φιλία με τον Ευγένιο Σπαθάρη. Αυτό λέγαμε και νωρίτερα με την κόρη του συγχωρεμένου, του Σπαθάρη. Ο Νίκος δημιουργεί μυθολογικές σκηνές, φιγούρες από το Θέατρο Σκιών, επίσης τραπουλόχαρτα και ζώδια. Δηλαδή, μπορείτε να δείτε τον Υδροχόο να κρατάει ένα ποτιστήρι και το κεφάλι του να είναι το κεφάλι του Καραγκιόζη.

Πολύ παλιά, δεν ξέρω αν το θυμάται ο κύριος **Κωστιδάκης**, όταν κάναμε μία ανταλλαγή με ένα ισπανικό σχολείο, είχαμε πάει στον **Ιωνικό Σύνδεσμο** να τους παίξει Καραγκιόζη και είχανε ενθουσιαστεί τα ισπανόπουλα και εγώ κρατούσα ένα άλμπουμ, που έχω, με φωτογραφίες της έρευνάς μου και του λέω: «Τι έχετε να παρατηρήσετε στα έργα του Γιαλούρη». Λέει: «**Ξέρετε τι μου κάνει εντύπωση; Τα παπούτσια, που φοράνε οι μορφές από το Θέατρο Σκιών. Δεν είναι τα παπούτσια, που ξέρουμε. Είναι όλοι με τακούνια**». Όντως! Του Νίκου του Γιαλούρη οι μορφές διαφέρουν από όλες των καραγκιοζοπαιχτών. Ο Νίκος ο Γιαλούρης δούλεψε, ως **διακοσμητής**, στο **Πόρτο Καρράς**, καθότι ο Καρράς ήτανε Χιώτης και πούλησε πάρα πολλά χαρακτηριστικά, μαυρόασπρα και έγχρωμα, που έχουν για θέματά τους, τους ήρωες του 1821 και άλλα. Σήμερα, μπορείτε να δείτε, μέσα σε εισαγωγικά να δείτε, έργα του, στο **Λαογραφικό Μουσείο της Καλλιμασιάς**, στην Δημοτική Πινακοθήκη της Χίου, όσα διασώθηκαν, διότι πριν δέκα χρόνια, η Δημοτική Αρχή της Χίου άφησε τα έργα του να σαπίσουν από τα όμβρια ύδατα, στο υπόγειο του κτιρίου.

Εγώ θα ήθελα να ευχηθώ η Δημοτική Πινακοθήκη της Χίου να ευαισθητοποιηθεί επιτέλους και να αφήσει την πρόσβαση, τόσο σε ειδικούς και μη, στο έργο του Νίκου του Γιαλούρη και να συνεργαστεί με το Κέντρο Βυζαντινού, Νεοελληνικού και Κυπριακού Πολιτισμού, στην Γρανάδα, για να περάσει ο Γκάρης και ο Γιαλούρης στα μητρώα τους και επίσης να συνεργαστούν με το Μουσείο του Σπαθάρη και με το Σωματείο των καραγκιοζοπαιχτών, για το μελλοντικό Σπίτι του Καραγκιόζη.

Σας ευχαριστώ πολύ!

Υπεύθυνος Απομαγνητοφώνησης: **Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης**

7^ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ Νέας Ιωνίας Από 18 μέχρι 23 Ιουνίου 2018

Την Πέμπτη είχαμε
και πολύχρωμα
μπαλόνια για τους
μικρούς μας φίλους
με το λογότυπο του
Φεστιβάλ

ΦΩΤΟ
ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΑΠΟ ΤΟ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ

ΤΑ ΚΟΛΛΗΤΗΡΙΑ ΠΑΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΦΤΙΑΧΝΟΥΝ!

Στο Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Νέας Ιωνίας την Παρασκευή 22/6/18 στις 6:30 το απόγευμα **παίξανε Καραγκιόζη** τα Κολλητήρια της Βιβλιοθήκης: Οι Μάριος, Χρήστος, Παναγιώτης, Γεωργία, Άγγελος, Σπύρος, Γιώργος, Παναγιώτης, Γιάννης, Νίκος σε παράσταση που ετοίμασαν με τον δάσκαλό τους-Καραγκιόζοπαίχτη **Τάκη Κωστιδάκη**, ενώ το Σάββατο 23 Ιουνίου, οι μικροί θεατές έγιναν **κατασκευαστές φιγούρας** υπό την επίβλεψη του **Δημήτρη Μπότση** και άλλων μελών του Σωματείου μας.

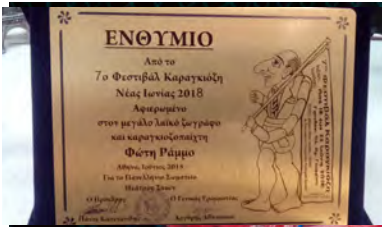
Το Σάββατο έβρεξε. Οι παραστάσεις
ματαιώθηκαν. Οι εναπομείναντες πήγαν στο
εκθεσιακό κέντρο να... στεγνώσουν.

Η ορχήστρα μας:

Κλέαρχος
Κορκόβελος:
κύμβαλο, τραγούδι
Χαρούλα Τσαλπαρά:
ακορντεόν
Κλεάνθης Γλυνός:
κιθάρα
Νίκος Μήλας: βιολί

Η εγγονή του αείμνηστου, τιμώμενου Καραγκιοζοπαίχτη και λαϊκού ζωγράφου ΦΩΤΗ ΡΑΜΜΟΥ, Πόπη Τζουβάνα, παραλαμβάνει την αναμνηστική πλακέτα του 7ου Φεστιβάλ από τον Πρόεδρο του Σωματείου Πάνο Καπετανίδη, παρουσία του Αντιπροέδρου Τάκη Κωστιδάκη.

7ο Φεστιβάλ Καραγκιόζη της Νέας Ιωνίας

Ο Πρόεδρος του Πανελλήνιου Σωματείου Θεάτρου Σκιών, **Πάνος Καπετανίδης**, άνοιξε το 7ο Φεστιβάλ Καραγκιόζη της Νέας Ιωνίας, με αναφορά στον τιμώμενο, για φέτος, καραγκιοζοπαίχτη και λαϊκό ζωγράφο Φώτη Ράμμο και παρέδωσε στην εγγονή του, **Πόπη Τζουβάνα**, αναμνηστική πλακέτα του Φεστιβάλ.

(Αναφορά από το κείμενο του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη, περιοδικό «Ο Καραγκιόζης μας», τεύχος 66, Φεβρουάριος 2013)

http://www.karagkiozis.com/66_FEBROUARIOS_2013.pdf

Φώτης Ράμμος (1920-1992)

Ο Φώτης Ράμμος γεννήθηκε το 1920. Καταγόταν από την περιοχή της ανατολικής Αιτωλοακαρνανίας (ή της Φωκίδας). Πέρα από την καλλιτεχνική του δραστηριότητα (ως καραγκιοζοπαίχτης που «έπαιζε Καραγκιόζη σε στυλ Μίμαρου»), άφησε εποχή

κυρίως για τους νέους δρόμους που άνοιξε στη ζωγραφική και τα εικαστικά του Θεάτρου Σκιών. Πιο συγκεκριμένα, ο Ράμμος έδρασε σε μια εποχή, κατά την οποία η τέχνη του Καραγκιόζη αποκτούσε χρώμα, προκειμένου να ανταγωνιστεί τα υπόλοιπα θεάματα του Μεσοπολέμου. Ο Μανωλόπουλος, επιστρέφοντας από τουρνέ στην Αίγυπτο, επέβαλε τότε στην Αθήνα την έγχρωμη δερμάτινη φιγούρα. Ο Θεοδωρόπουλος, μετά από πολυετή απουσία στις Η.Π.Α., επέβαλε με τη σειρά του (αρχικώς στην Πάτρα) την έγχρωμη φιγούρα από ζελατίνη. Δεν θα μπορούσαν λοιπόν και τα σκηνικά του Καραγκιόζη να μην αποκτήσουν και αυτά το χρώμα τους: Απέναντι στην ως τότε παντοκρατορία των ασπρόμαυρων σκαλιστών σκηνικών, ο Ράμμος επιβάλλει τα «σπετσάτα», δηλαδή τα έγχρωμα πάνινα σκηνικά.

Ταυτόχρονα, όμως, ο Ράμμος επέβαλε και μια ακόμα πρωτοπορία με τα σπετσάτα σκηνικά του: Πρόκειται για το «πέρασμα» από τα αυστηρώς δισδιάστατα σκαλιστά σκηνικά στην αξιοποίηση της προοπτικής των έγχρωμων σκηνικών από πανί. Με άλλα λόγια, το σκηνικό του Ράμμου ανοίχτηκε και απλώθηκε από τις δύο στις τρεις διαστάσεις, αποκτώντας βάθος και συνδυάζοντας «συνειδητά» το δισδιάστατο του επίπεδου φωτισμένου πανιού με το τρισδιάστατο στοιχείο, σε απεικονίσεις π.χ. δρόμων και δασών, μεγάρων και ανακτόρων, εκκλησιών και νεκροταφείων κτλ., παράλληλα πάντοτε με το κλασικό δίπολο παράγκα-σεράι. Συν τοις άλλοις, όμως, ο Ράμμος διακρίθηκε ιδιαίτερα και για τους πίνακές του, οι οποίοι κοσμούν τον «Κόσμο του Καραγκιόζη», αναπαριστώντας το «Γλέντι» των ηρώων του μπερντέ (με τον επιβλητικό Μπαρμπαγιώργο να σέρνει το χορό),

τη «Συνέλευση» των καραγκιοζοπαιχτών (με τον γενάρχη του νεοελληνικού Θεάτρου Σκιών, τον Μίμαρο, να προεδρεύει ποιητική αδεία των εργασιών της Γενικής Συνέλευσης), που είναι στο αρχείο του Πανελλήνιου Σωματείου Θεάτρου Σκιών, το «Μαντράκι» του Καραγκιόζη (με τον Νιόνιο και τον Μπαρμπαγιώργο στην είσοδο της κατάμεστης από θεατές μάντρας), την «Παράσταση στη γειτονιά» όπως και σε άλλους χώρους, με τους πιτσιρίκους να στήνουν αυτοσχέδιους μπερντέδες κτλ., ενώ δεν θα πρέπει να παραλείψουμε τις φιγούρες και βεβαίως τα διαφημιστικά χάρτινα γιγαντοπανό, για παραστάσεις στα μόνιμα θέατρα των τότε μεγάλων καραγκιοζοπαιχτών, με τα οποία ο Ράμμος άφησε εποχή.

Ο Ράμμος συνεργάστηκε με πολλούς από τους σημαντικότερους καραγκιοζοπαίχτες της εποχής του, όπως π.χ. τον Χαρίδημο, τον Βασίλαρο, τον Ορέστη και τον Βάγγο. Ο Ορέστης γράφει για τη συνεργασία του με τον Ράμμο: «Ψάχνοντας για ζωγράφο, από την καλή μου τύχη βρήκα τον καλύτερο. Υπήρχε τότε ο Φώτης Ράμμος, εξαιρετικός ζωγράφος που είχε δουλέψει με τον Βασίλαρο». Από την άλλη, ο Μίμης Μόλλας, τονίζει τη συμβολή του Φώτη Ράμμου στην «εξέλιξη του σκηνικού στον Καραγκιόζη», μέσα από την οποία οι σύγχρονοι καραγκιοζοπαίχτες (νεότεροι και μεγαλύτεροι) βαδίζουν πάνω στους νέους δρόμους που άνοιξε ο Ράμμος και βάζουν και αυτοί το λιθαράκι τους στη μακρά πορεία της γενικότερης εξέλιξης των εικαστικών και της ζωγραφικής του Καραγκιόζη. Πέθανε στις 11 Δεκεμβρίου 1992.

Π.Κ.

Γιάννης Βλαχογιάννης
«Της τέχνης τα φαρμάκια»
(νουβέλλα)

Επίμετρο: Ζαχαρίας Παπαντωνίου
Κυκλοφορεί από τις Εναλλακτικές Εκδόσεις
και το περιοδικό Καραγκιοζολόγιο(ν)

Σύντομη περιγραφή

Η νουβέλλα «Της τέχνης τα φαρμάκια», καρπός της αγάπης του Βλαχογιάννη για τον λαό μας και την τέχνη του, παρακολουθεί τον καραγκιοζοπαίχτη «Φούλια» (πρόκειται για τον Γιάννη Ρούλια, που έπαιζε στην Αθήνα, στο γύρισμα του 20ού αιώνα), τον χάρτινο θίασό του και τους μικρούς βοηθούς του, τον Αποφώρη, τον Βρακάκια και τον Τσιμπλή.

Περιγραφή

Το βιβλίο τουτο εγκαινιάζει μία σειρά εκδόσεων του περιοδικού Καραγκιοζολόγιον για το θέατρο σκιών και τον κόσμο του. Η «Βιβλιοθήκη του καραγκιοζολόγιου» φιλοδοξεί να προσφέρει όσο γίνεται κείμενα και υλικό που να φωτίζουν την ζωή, την τέχνη, τις ελπίδες και αγωνίες των ανθρώπων του θεάτρου σκιών αλλά και ευρύτερα τις μορφές της Παραδοσιακής Τέχνης, σε συνάρτηση με τις σημερινές καταστάσεις του Νεώτερου Έλληνισμού.

Παράλληλα, το βιβλίο αυτό αποτελεί και ένα έντυπο μνημόσυνο ενός από τους πρωτομάστορες της νεώτερης αυτοσυνειδησίας μας, που πάσχιζε στη ζωή του να μαζέψει και να περισώσει όσες σκόρπιες και περιφρονημένες ψηφίδες της ταυτότητάς μας μπορούσε. Με πολύ κόπο και πολύ μεράκι ο Γιάννης Βλαχογιάννης έδωσε πολύ περισσότερα από όσα πήρε, σημάδι αυτό ατράνταχτο της αξίας του.

Η νουβέλλα «Της τέχνης τα φαρμάκια», καρπός της αγάπης του Βλαχογιάννη για τον λαό μας και την τέχνη του, παρακολουθεί τον καραγκιοζοπαίχτη «Φούλια» (πρόκειται για τον Γιάννη Ρούλια, που έπαιζε στην Αθήνα, στο γύρισμα του 20ού αιώνα), τον χάρτινο θίασό του και τους μικρούς βοηθούς του, τον Αποφώρη, τον Βρακάκια και τον Τσιμπλή.

Η νουβέλλα γράφτηκε το 1917, εκδόθηκε, όμως, για πρώτη φορά στο περιοδικό της Έστιας το 1943 (τεύχη 386, 387, 389), λίγα χρόνια πριν τον θάνατο του συγγραφέα του.

Το βιβλίο περιλαμβάνει έκτενη εισαγωγή του **Κώστα Καμαριάρη** για τον **Γιάννη Βλαχογιάννη** και μια νεκρολογία του Γιάννη Ρούλια, που έγραψε και δημοσίευσε στην εφημερίδα Σκριπ το 1905 ο λογοτέχνης Ζαχαρίας Παπαντωνίου. Η εικονογράφηση έγινε από τον Νικόλα Δημητριάδη. Το βιβλίο κλείνει με ένα συνοπτικό γλωσσάρι λέξεων και φράσεων.

«— Τί να σοῦ πῶ, ρέ Μῆτσο, φασκέλωσ' τὴν αὐτὴ τὴν τέχνη μας... Ἄτιμη τέχνη, ἔχει πολλὰ βάσανα... Ξέρεις τί μαρτύρια ἔχει; Δὲν τὰ φαντάζεσαι, γιατί εἶς' ἄγουρος ἀκόμα. Ἄς εἶναι ὅμως, ἔχει καὶ τὶς χάρες της. Πῶς νὰ σοῦ πῶ, δὲ μπορῶ νὰ σοῦ παραστήσω, εἶναι τέχνη μ' ἐδιοτροπίες, μὲ νεῦρα, μὲ τσακίσματα... Μὰ σὲ κανοποιεῖ... Καταλαβαίνεις μέσα σου πὼς κάνης ἓνα πρᾶμα ποὺ δὲ μπορεῖ ἄλλος νὰ τὸ κάμη...»

Για ηλεκτρονικές παραγγελίες, επισκεφτείτε τη σελίδα των Εναλλακτικών Εκδόσεων.

Ο Γιάννης Βλαχογιάννης κατόρθωσε να δει τον Νεοέλληνα στις πρώτες του ριζιμιές απαρχές. Κατόρθωσε να βρει κάτι απ' το μυστικό, τον εσώτερο ρυθμό του. Πιάνει το σφυγμό του Λαού και του τόπου. Βρίσκει μια γλώσσα απλή και ανθρώπινη, βρίσκει έναν τρόπο απέριτο να μας παρουσιάσει την τέχνη και τα φαρμάκια της. Αλλά επίσης τον καλλιτέχνη και τα φάρμακά του. Γιατί το Θέατρο Σκιών, όπως κάθε θέατρο και όπως κάθε τέχνη, είναι και "Ιατρείον των ψυχών"... (Από την παρουσίαση στο οπισθόφυλλο του βιβλίου)

Περιεχόμενα: Πρόλογος: Κώστας Καμαριάρης, Εισαγωγή: Γιάννης Βλαχογιάννης, Της τέχνης τα φαρμάκια. Επίμετρο: Ζαχαρίας Παπαντωνίου, ο Μπαρμπα-Γιώργος. Γλωσσάρι.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΟΛΟΓΙΟΥ Νο 1.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Της τέχνης
τὰ φαρμάκια

νουβέλλα

επίμετρο: Ζαχαρίας Παπαντωνίου

Καραγκιοζολόγιο(ν)

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η UNESCO αναγνωρίζει για πρώτη φορά την επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα

Συνάντηση της Διακυβερνητικής Επιτροπής της UNESCO για την Προώθηση της Επιστροφής των Πολιτιστικών Αγαθών στις Χώρες Προέλευσης ή την Αποκατάστασή τους σε περίπτωση Παράνομης Ιδιοποίησης (ICPRCP) πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι. Για πρώτη φορά, η Διακυβερνητική Επιτροπή της UNESCO αναγνωρίζει, στο κείμενο της Σύστασης, η οποία υιοθετήθηκε ειδικά για το ζήτημα των Γλυπτών του Παρθενώνα, τις ιστορικές, πολιτιστικές, νομικές και ηθικές διαστάσεις του ζητήματος της επιστροφής των Γλυπτών, τα οποία ανήκουν σε εμβληματικό μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Ιδιαίτερης επίσης σημασίας, όπως αναφέρει σχετική ανακοίνωση του Υπουργείου Πολιτισμού, είναι και το γεγονός ότι η Επιτροπή και σε άλλη απόφασή της εκφράζει τη συνεχιζόμενη ανησυχία και το σκεπτικισμό της για το ζήτημα των Γλυπτών και καλεί τις δύο πλευρές να βρουν μια αμοιβαίως αποδεκτή λύση στο μακροχρόνιο αυτό ζήτημα. Τις ελληνικές θέσεις υποστήριξαν ένθερμα με παρεμβάσεις τους Κίνα, Τουρκία, Ιαπωνία, Αρμενία, Μεξικό, Ιράκ, Κορέα, Αίγυπτος, Αργεντινή, Κύπρος, Ζάμπια κ. ά., ενώ η Γαλλία για πρώτη φορά τοποθετήθηκε υπέρ της επίλυσης της διαφοράς, μέσω της συνεργασίας των δύο μερών. Στην, κατά τα ανωτέρω, συνάντηση, η Ελλάδα εκπροσωπήθηκε από τη Γενική Γραμματέα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού κα Μαρία Ανδρεαδάκη-Βλαζάκη, τον Πρόεδρο του Μουσείου της Ακρόπολης, καθηγητή κο Δημήτριο Παντερμαλή και τη Νομικό Σύμβουλο Α΄ της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών, κα Αρτεμη Παπαθανασίου. Οι ανωτέρω εκπρόσωποι τόνισαν, μεταξύ άλλων, ότι η Ελλάδα θα συνεχίσει τον αγώνα της για την επιστροφή και επανένωση των Γλυπτών στην Ελλάδα, εκφράζοντας την πεποίθηση ότι η μέρα αυτή δεν μπορεί να είναι μακριά, όπως καταδεικνύει η θερμή στήριξη της διεθνούς κοινής γνώμης, ακόμη και της βρετανικής.

Πέθανε ο μικρός Ανδρέας 5 Ιούνη 2018

Ο μικρός Ανδρέας έχασε τη μάχη για τη ζωή, ενώ νοσηλευόταν στο νοσοκομείο Παιδών.

Ήταν πέρυσι, όταν απολαύσαμε με θαυμασμό, τον Ανδρέα, ένα μικρό παιδί, αλλά μεγάλο αγωνιστή της ζωής, με την αγάπη του για τον Καραγκιόζη και την ΑΕΚ.

Έφυγε νωρίς ο «μικρός καραγκιοζοπαίχτης». Τώρα είναι εκεί ψηλά, μαζί με τους αγγέλους.

Έφυγε και στο Σπαθάρειο Μουσείο του Δήμου

Αμαρουσίου, που στη δύναμή του ήταν αφιερωμένα τα

περσινά «Σπαθάρεια 2017», κυριαρχεί θλίψη. Πάλεψε και όλοι ήμασταν βέβαιοι ότι θα τα κατάφερνε, διακρίνοντας μέσα απ' το χαμόγελό του την πίστη του και την αστείρευτη δύναμη της ψυχής του.

ΠΟΣΟ ΑΔΙΚΗ ΕΙΝΑΙ Η ΖΩΗ!

Τον αποχαιρετάμε...

ΚΑΛΟ ΣΟΥ ΤΑΞΙΔΙ, ΑΝΔΡΕΑ!

Θα σε ξαναθυμηθούμε, σύντομα, στα φετινά «Σπαθάρεια» που φέτος θα ξεκινήσουν την Δευτέρα 3 και θα διαρκέσουν μέχρι το Σάββατο 9 Σεπτέμβρη 2018.

Π.Κ.

«Ο Καραγκιόζης Αστροναύτης» στο Γιαννιτσοχώρι Ηλείας

Το βράδυ της Τετάρτης 13 Ιουνίου 2018, πραγματοποιήθηκε το Πρώτο Μαθητικό Φεστιβάλ Τέχνης και Επιστημών του Δημοτικού Σχολείου Γιαννιτσοχωρίου, μέσα σε κλίμα χαράς και συγκίνησης, σε μια κατάμεστη αίθουσα και με μια σειρά σχολικών εκδηλώσεων.

Μία από τις εκδηλώσεις ήταν η προβολή της εικοσάλεπτης παράστασης Καραγκιόζη, με το ψηφιακό σύστημα e-Shadow, από τους μαθητές της Τρίτης και της Τετάρτης Τάξης του Σχολείου, που παρουσίασαν το έργο: «Ο Καραγκιόζης Αστροναύτης».

Η θεματική του έργου πηγάζει από την αρχαία φιλολογία και ειδικότερα από τα έργα του Λουκιανού, για να φτάσουμε στα νεότερα χρόνια και στο θρυλικό έργο του Ιουλίου Βερν: «Από τη Γη στη Σελήνη». Ο κινηματογράφος, επίσης, από τα πρώτα κιάλας βήματά του, μετέφερε τους θεατές του στο φεγγάρι, με τις βωβές ταινίες του πρωτοπόρου κινηματογραφιστή Ζωρζ Μελιές.

Στο Θέατρο Σκιών, ο Ντίνος Θεοδωρόπουλος, με τον ερχομό του στην Πάτρα από τις Η.Π.Α., στα 1929, μεταφέρει τις περιπέτειες του Καραγκιόζη στη Σελήνη, πλάθοντας ένα φαντασμαγορικό έργο, για να φτάσουμε μέχρι και την εκδοχή του Ευγένιου Σπαθάρη, του οποίου το απομαγνητοφωνημένο έργο «Ο Καραγκιόζης Αστροναύτης» κοσμούσε το πρώτο από τα τέσσερα τεύχη των παλιότερων αναγνωστικών της Γλώσσας για την Έκτη Τάξη του Δημοτικού Σχολείου (1982-2006).

Η σύγχρονη εκδοχή του έργου, που παρουσιάστηκε στο Δημοτικό Σχολείο Γιαννιτσοχωρίου, πάτησε πάνω στον κλασικό μύθο, εμπνεόμενη από τα έργα των παλιών μαστόρων του Καραγκιόζη, για να προχωρήσει κατόπιν

και στην αξιοποίηση των Φυσικών Επιστημών και ειδικότερα της Αστρονομίας, σύμφωνα με τα βιβλία της Μελέτης Περιβάλλοντος του Δημοτικού Σχολείου.

Το ίδιο θέμα: «Μαθαίνοντας Επιστήμη μέσα από το Θέατρο Σκιών» θα αναπτυχθεί στην τηλεοπτική εκπομπή «Περί Παιδείας», κατά το προσεχές έτος 2018-2019, βασισμένη στην εκδήλωση του Δημοτικού Σχολείου Γιαννιτσοχωρίου και στο e-Shadow «Ο Καραγκιόζης Αστροναύτης».

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός: Μαρία Καραγγελή

Σενάριο-Κείμενα: Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης

Καθηγητής Πληροφορικής: Δασιός Αθανάσιος

Όλο το έργο στο: https://www.youtube.com/watch?v=CXPr_pwXsiQ

«Ο ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΧΑΡΡΥ ΚΛΥΝΝ: ΔΕΚΑ ΣΤΑΘΜΟΙ» του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

Οι δέκα σταθμοί του έργου και της καριέρας του αξέχαστου και προσφάτως εκλιπόντος **Χάρρυ Κλυνν** (1940-2018), κατά κόσμον **Βασίλη Τριανταφυλλίδη**, που ακολουθούν, λειτουργούν περισσότερο ως απλός φόρος τιμής και χαρακτηρίζονται σαφώς ως ενδεικτικοί, αλλά (στα μέτρα του εφικτού) και αντιπροσωπευτικοί για το πλούσιο και μεγάλο έργο του, ξεκινώντας (χρονολογικά) από τα πρώτα κιόλας στάδια της καριέρας του.

10. Ο κινηματογραφικός Χάρρυ Κλυνν της δεκαετίας του 1960

Η συμμετοχή του Χάρρυ Κλυνν, στην ελληνική κινηματογραφική παραγωγή της δεκαετίας του 1960, είναι πολύ μικρή σε σχέση με τον όγκο και την ποσότητα των ελληνικών κινηματογραφικών ταινιών, που γυρίζονταν, τότε, κάθε χρόνο. Αυτό, όμως, ήταν κάτι πολύ λογικό, διότι την ίδια ακριβώς εποχή που μπήκε ο Χάρρυ Κλυνν στο ελληνικό σινεμά, αποφάσισε παράλληλα να αναζητήσει και κάτι καλύτερο στην Αμερική.

Ωστόσο, από τη συμμετοχή του στις λίγες αυτές ταινίες, μένει ένας κοινός παρονομαστής: Η σύνδεσή του με την τέχνη του σινεμά από την εποχή του βωβού, κάτι που μας ξαφνιάζει αν σκεφτεί κανείς ότι ο Χάρρυ Κλυνν είναι συνδεδεμένος πιο πολύ με τον κωμικό λόγο στη μετέπειτα δράση του, αλλά και αμιγώς συνδεδεμένος με το ακρόαμα, αν σκεφτεί κανείς τους δίσκους του σε σχέση με τη δράση του στον κινηματογράφο.

Απολαύστε τον σε ένα πραγματικό one-man-show, πέρα από τους περιορισμούς του σεναρίου, να τραγουδάει, να χορογραφεί, να παίζει το ρόλο του και παράλληλα να συμβάλλει στην εξέλιξη της ιστορίας, μαζί με τους συμπρωταγωνιστές του και τηρώντας πάντα το ομαδικό πνεύμα. Αυτό που μας ξαφνιάζει, όμως, πιο πολύ από οτιδήποτε άλλο, είναι ότι η πρώτη του ταινία είναι βωβή, αν και παραγωγής 1960, επηρεασμένη από τα φιλμ του Μαξ Λίντερ, του Τσάρλι Τσάπλιν, του Μπάστερ Κήτον, του Μακ Σένετ και ίσως, περισσότερο από κάθε άλλον, του Χάρολντ Λόιντ:

1) <https://www.youtube.com/watch?v=5TlvHSLU9sA>

Από την ταινία: «Τα 201 καναρίνια» του Γρηγόρη Γρηγορίου

2) <https://www.youtube.com/watch?v=uW0JY71N7s0>

Από την ταινία: «Γάμος αλά Ελληνικά» του Βασίλη Γεωργιάδη

3) <https://www.youtube.com/watch?v=cu86fkIbVJQ&t=14s>

Η μικρού μήκους βωβή ταινία «Σύγχυσις» του Δημήτρη Γαλάτη

9. Οι δίσκοι του Χάρρυ Κλυνν και της Μεταπολίτευσης

Είναι πραγματικά θαυμαστό το πώς ένας τόσο κινηματογραφικός και εξαιρετικά αεικίνητος ηθοποιός, καταφέρνει τελικά να επιβληθεί, κατά την περίοδο της Μεταπολίτευσης, στη χώρα μας, μέσα από τους δίσκους και τις κασέτες του, δηλαδή αποκλειστικά και μόνο μέσα από το ακρόαμα. Η παρατήρηση αυτή σημαίνει ότι, πέρα από την εκπληκτική του κίνηση στο χώρο και το χρόνο, όπως αποδείξαμε παραπάνω, ήταν και ένας καλλιτέχνης του λόγου και ιδιαίτερα του ελληνικού κωμικού λόγου,

κάτι με το οποίο, εξάλλου, είχε αφήσει εποχή και στην Αμερική (μαζί με την κίνηση), αλλά και κάτι μέσω του οποίου συνδεόταν και με την τέχνη του Καραγκιόζη, δηλαδή με την κατεξοχήν τέχνη του προφορικού λόγου.

Κάθε δίσκος του αποτελούσε και το γεγονός της χρονιάς, κάνοντας το λόγο του να μπει σε κάθε ελληνικό σπίτι, αλλά και σε κάθε ελληνικό αυτοκίνητο. Λόγος κωμικός, αλλά και έντονα πολιτικοποιημένος, ώστε να λειτουργεί ως ένας εναλλακτικός τρόπος ενημέρωσης, κάτι που και πάλι τον έφερνε κοντά στη λογική του αγαπημένου του Καραγκιόζη. Από τους δίσκους του, θα τολμούσαμε να πούμε ότι ο καθένας από εμάς έχει τις επιλογές του, κρίνοντας, συχνά, με βάση το συναίσθημα (π.χ., ποιον από όλους είχε αγοράσει, ποιον έτυχε να ακούει περισσότερο κτλ.). Από την προσωπική μου οπτική γωνία, είμαι συναισθηματικά πιο δεμένος με το «Δοξάστε με», αν και ο πιο πολιτικοποιημένος και προφητικός δίσκος του είναι, αναμφίβολα, οι «Πατάτες» για την είσοδό μας στην τότε ΕΟΚ:

1) <https://www.youtube.com/watch?v=5zG1BZc10go>

Πατάτες

2) <https://www.youtube.com/watch?v=cYbCc890WIk>

Ουγκάγκα Μπούμπουμ Γι

Το Μεγάλο Ντέρμπυ

Λογομαχία στις Σέρρες Μάντρες (Καραμανλή-

Παπανδρέου)

Το Ταγκό της Χορδής-Δοξάστε Με

Η Ώρα της Λυκομιφώνος Τσαχπίν

Η Καντάτα της Φρόσως

Καληνύχτα σας-Το Βαμπίρ

Η Μόλυνση του Περιβάλλοντος-Δώστε μου Μόλυνση

ΟΥΦ...Ο (Συνέντευξη με τον ποιμένα Χαράλαμπο Τραμπάκουλα)

8. Οι κωμικοί τύποι και οι ερμηνείες του Χάρρυ Κλυνν

Ένας ηθοποιός one man show, ο οποίος επιβεβαίωνε (όπως και στο Θέατρο Σκιών) την παντοκρατορία του ενός, ήταν πολύ λογικό να είναι σε θέση να πλάθει και να υποδύεται τύπους της καθημερινότητας ή και επώνυμους, μέσα από τον αυτοσχεδιασμό και το μιμητικό ταλέντο, όντας επίσης και ένας καλλίφωνος ερμηνευτής κωμικών τραγουδιών. Σε κάθε περίπτωση, εξάλλου, η τέχνη του Καραγκιόζη είναι λόγος, εν προκειμένω κωμικός λόγος, ο Καραγκιόζης είναι ακρόαμα, ο λόγος του Καραγκιόζη είναι (και πρέπει να είναι) πολιτικός και όλα αυτά γίνονται και μέσα από την παρέλαση των τύπων, η οποία αποτελεί γνώρισμα και του μερντέ. Έτσι, ο Χάρρυ Κλυνν μιμήθηκε τύπους από

την πολιτική ζωή, με έμφαση στο δίπολο Κωνσταντίνου Καραμανλή και Ανδρέα Παπανδρέου, αλλά και έπλασε τύπους από την καθημερινότητα, με σημαντικότερο ίσως όλων, κατά την προσωπική μου άποψη, τον Τραμπάκουλα, μία άλλη πτυχή του βλάχου, λιγότερο ηρωική, αλλά αρκετά πιο κωμική, από αυτήν που είχε πλάσει το νεοελληνικό Θέατρο Σκιών, με τον Μπαρμπαγιώργο:

1) https://www.youtube.com/watch?v=ird_b8gsKqQ

Κωνσταντίνος Καραμανλής και Ανδρέας Παπανδρέου
παίζουν τάβλι

<https://www.youtube.com/watch?v=GUXNdyNWFS4>

Ο Χαράλαμπος Τραμπάκουλας και το Τέρας του Λοχ Νεσ

7. Χάρρυ Κλυνν «Αλαλούμ»

Ο Χάρρυ Κλυνν, κατά τη δεκαετία του 1980, επιστρέφει στο χώρο του κινηματογράφου, με καθαρά πρωταγωνιστικό ρόλο και σε τρία φιλμ, τα οποία συνοψίζουν και εμπεριέχουν το σύνολο σχεδόν της φιλοσοφίας του φαινομένου Χάρρυ Κλυνν. Πιο γνωστό όλων είναι το σπονδυλωτό φιλμ «Αλαλούμ», μέσα στο οποίο συνοψίζεται και

σατιρίζεται η θεματική του ελληνικού σινεμά, μέσα από τρεις διαφορετικές κωμικές ιστορίες:

1) Ο Αστυνόμος Μπέκας στην ιστορία «Ο τελευταίος Κρίκος της Αλυσίδας»: Μία σάτιρα των ηρώων του Γιάννη Μαρή ή των έργων του Ορέστη Λαμπίρη, που ενσάρκωσε ο Βύρων Πάλλης κτλ., όχι μόνο στον κινηματογράφο ή μετέπειτα στην τηλεόραση, αλλά και στο ραδιόφωνο.

2) Ο Αρτέμης στο «Μελόπραμα»: Μία σάτιρα των μελό και ιδίως των φιλμ του Νέου Ελληνικού Κινηματογράφου, με έμφαση στα ασαφή και αμφιλεγόμενα μηνύματα της τότε κινηματογραφικής κουλτούρας.

3) Η Γκόλφω στην ομώνυμη σάτιρα των ταινιών «φουστανέλας»:

<https://www.youtube.com/watch?v=y0YnhEMM7TY>

6. «Εις μνήμην Χάρρυ Κλυνν»

Μία σχεδόν αυτοβιογραφική ταινία του Χάρρυ Κλυνν, στην οποία πεθαίνει, ποιητική αδεία, για να εκδιωχθεί τόσο από τον Παράδεισο, όσο και από την Κόλαση, με αποτέλεσμα να περιφέρεται στο σύμπαν ως Βαμπίρ. Παράλληλα, μέσα από τον τηλεοπτικό φακό και το μικρόφωνο της τότε δημοσιογράφου Λιάνας Κανέλλη, παρακολουθούμε τη ζωή του Χάρρυ Κλυνν, από την παιδική του ηλικία στην Καλαμαριά, με τον ίδιο να κάνει ειδική αναφορά στις παραστάσεις Καραγκιόζη, που έπαιζε στην αυλή του σπιτιού του, δείχνοντας (και από αυτήν την οπτική γωνία) τους δεσμούς του με τον ξυπόλυτο «Διαχρονικό Επαναστάτη» (16' και 20'):

<https://www.youtube.com/watch?v=rFba8t9damo>

5. Χάρρυ Κλυνν «Made in Greece»

Μέσα από την περιήγηση του Γιάννη Γιαννάκη, στην Ελλάδα των τελών της δεκαετίας του 1980, βγαίνει αβίαστα ένα συμπέρασμα, που προφητικά λεγόταν από τότε και που τώρα πια επιβεβαιώνεται: Ότι στην Ελλάδα της μεταπολεμικής εποχής, το έθνος ουδέποτε ελευθερώθηκε, αλλά εξακολουθεί να διοικείται είτε από το παλιό κατεστημένο, είτε από την υπεράνω πάσης υποψίας τότε (δεκαετία του 1980) Γερμανία, η οποία ήταν ακόμα διαιρεμένη, με την κατοπινή ένωσή της να προκαλεί ρίγη και δάκρυα συγκίνησης. Η ίδια χώρα, όμως, εξακολουθεί μαζί με την ντόπια ολιγαρχία να εξουσιάζει την Ελλάδα, οπότε ο Γιαννάκης επιστρέφει στο τρελοκομείο, κατά το συγκινητικότατο τελευταίο δεκάλεπτο του έργου, αν και αυτός που κλέβει την παράσταση είναι ο ξεκαρδιστικός ταξιτζής:

<https://www.youtube.com/watch?v=g-jEfy-uAr4>

4. Ο τηλεοπτικός Χάρρυ Κλυνν

Κάθε τηλεοπτική εμφάνιση του Χάρρυ Κλυνν, ιδιαίτερα κατά τη δεκαετία του 1980, αποτελούσε κορυφαίο τηλεοπτικό γεγονός. Οι δύο ταινίες του, το «Εις μνήμην Χάρρυ Κλυνν» και το «Αλαλούμ», ξεκινάνε με κλασικές πλαστές διαφημίσεις, όπως ο «Βαραββάς», το γάλα Χουχού και κυρίως το «Νυχτοκάματο του τρένου». Αλλά υπήρχαν και κανονικές διαφημίσεις στην κρατική τηλεόραση, σαν το «Δώστου ρε ένα Κοκομίλκ, γιατί μέχρι να το πει, θα τελειώσει

η διαφήμιση, να πούμε» ή τα αραβικά «Φουντούνια». Και πάνω από όλα, το ξαφνικό τρίλεπτο Χάρρυ Κλυνν, εν μέσω εκπομπής που άφησε εποχή, όπως ο κοντός μπασκεμπολίστας που προλόγιζε ο Φίλιππος Συρίγος, στην «Αθλητική Κυριακή», με το άσμα «Είναι γάτα, είναι γάτα, ο κοντός με τη γραβάτα», σαν διαφήμιση του μπάσκετ, κάποιο κυριακάτικο βράδυ, στα τέλη της δεκαετίας του 1980:

<https://www.youtube.com/watch?v=PYATeIW2j9Q>

3. Ο Χάρρυ Κλυνν στην Επιθεώρηση

Ο Χάρρυ Κλυνν, ήδη από την Αμερική, είχε αρχίσει να ανανεώνει το είδος της Επιθεώρησης, με ένα πιο έντονα πολιτικό και αριστοφανικό ύφος, αλλά και με την επιβολή ενός νέου είδους, που σήμερα φαίνεται αυτονόητο, αλλά κάποτε φάνταζε πρωτόγνωρο: Το Stand Up Comedy. Οι καταβολές του Καραγκιόζη, όμως, δεν έπαψαν, ποτέ τους, να αφήνουν ανεξίτηλα τα δαχτυλικά τους αποτυπώματα στο έργο του Χάρρυ Κλυνν. Ο ίδιος, πολλές φορές, είχε υποστηρίξει (τόσο στις συνεντεύξεις του, όσο και στην πράξη) την τέχνη του Θεάτρου Σκιών. Συνεπώς, από το σχετικό του έργο, θα σταθούμε στα Retalia Live, το 2002, λόγω της συνεργασίας του με τον καραγκιοζοπαίχτη Βάγγο και τιμής ένεκεν στην τέχνη των σκιών:

<https://www.youtube.com/watch?v=CVmeP34u9VM>

2. Ο θεατρικός Χάρρυ Κλυνν ως «Ένας Ήρωας με Παντόφλες»

Μετά από μία μεγάλη πορεία στο χώρο της επιθεώρησης, ο Χάρρυ Κλυνν δοκιμάζει κάποιες ιδέες από τη θεατρική μεταπολεμική παράδοση, η οποία αφενός τον είχε εμπνεύσει, αλλά και την οποία ο ίδιος, σίγουρα, είχε αγαπήσει. Ανεβάζει την πικρή κωμωδία των Αλέκου Σακελλάριου και Χρήστου Γιαννακόπουλου, «Ένας ήρωας με παντούφλες», που όλοι γνωρίζουμε από την ομώνυμη κινηματογραφική μεταφορά με τον Βασίλη Λογοθετίδη. Ο Χάρρυ Κλυνν τίμησε, έτσι, την παλιά θεατρική παράδοση και έβαλε τη δική του μοναδική σφραγίδα σε ένα κλασικό θεατρικό έργο, κάπου στα 2008-2009, λίγο πριν από την εποχή της οικονομικής κρίσης, την οποία ο ίδιος είχε προφητεύσει ως κρίση αξιών (ήδη από τη δεκαετία του 1980) και την οποία επιβεβαίωσε, ρητά, ως στρατηγός Δεκαβάλλας:

<https://www.youtube.com/watch?v=162baiem2v4>

1. Ο πολιτικός Χάρρυ Κλυνν, ένας διαχρονικός επαναστάτης

Ο Χάρρυ Κλυνν ήτανε ανέκαθεν πολιτικός. Από την εποχή που ασκούσε πολιτική με τους δίσκους (από το «Για δέσιμο» ως τον Σουρή). Από την εποχή που σατίριζε σκληρά τα «ΘΑ» του Ανδρέα Παπανδρέου και το «Έθνος Ανάδελφον» του Χρήστου Σαρτζετάκη. Από την εποχή που ασκούσε «σωστή κριτική» για τον Κωνσταντίνο Καραμανλή. Από την εποχή των δεσμών του με την Αριστερά και το ΚΚΕ. Από την εποχή, που, ιδίως μαζί με τον Γιάννη

Κακουλίδη, ασκούσε πολιτική με την πένα του. Από την εποχή που επέβαλε τηλεοπτική «δικτατορία» στον ANT1, ποιητική αδειά, ως κυοφορούμενος «Πολίτης Κλυνν». Και κυρίως, με τις μάχες του κατά των Μνημονίων, από το 2010 και εξής, με τον ίδιο να τάσσεται, κατηγορηματικά, υπέρ του ΟΧΙ, στο Δημοψήφισμα του 2015:

https://www.youtube.com/watch?v=malep_fxIkk

Περί Σκιών

«Το Θέατρο Σκιών και τα παραδοσιακά ξεχασμένα επαγγέλματα»

Οι μικροί караγκιοζοπαίχτες κλέψανε την παράσταση
Ολοκληρώθηκε, επιτυχώς, ο φετινός κύκλος για το Περί
Σκιών, με την εκδήλωση λήξης, που πραγματοποιήθηκε στο
θεατράκι της μαρίνας (Πάτρα), την Κυριακή 3 Ιουνίου 2018.

Οι μικροί караγκιοζοπαίχτες, μαθητές του Χρήστου
Πατρινού, για άλλη μια χρονιά, κλέψανε την παράσταση,
παρουσιάζοντας στο κοινό της πόλης την εκδήλωση «Το Θέατρο Σκιών και τα παραδοσιακά ξεχασμένα
επαγγέλματα».

Στο πρώτο μέρος, σε θεατρικό δρώμενο, παρουσιάστηκαν επαγγέλματα, που σημάδεψαν μια
άλλη εποχή, αναδεικνύοντας τον γανωματή, γιαουρτά, παγοπώλη, παγωτατζή, καστανά, λουστράκου,
βαρκινά, γαλατά κτλ..

Στο δεύτερο μέρος, για να θυμηθούν οι παλιοί και να μάθουν οι νεότεροι, παρουσίασαν
αποσπάσματα τριών παραστάσεων Θεάτρου Σκιών, όπου το χειροκρότημα αποτέλεσε την μεγαλύτερη
επιβράβευση της μεγάλης προσπάθειας των μικρών φίλων του Καραγκιόζη.

Η πολιτιστική εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τους επαίνους απονομής των παιδιών του
εργαστηρίου Περί Σκιών και με την τιμητική βράβευση, που απονεμήθηκε στον κ. Θωμά Αθ.
Αγραφιώτη, караγκιοζοπαίχτη, δρ. παιδαγωγικής, συγγραφέα, από τον караγκιοζοπαίχτη κ. Χρήστο
Πατρινό, για τη συμβολή και προσφορά του στην ανάδειξη της Τριανδρίας του Πατρινού Θεάτρου
Σκιών.

Ο φετινός κύκλος 2017-2018, για το Περί Σκιών, ολοκληρώθηκε και ένας νέος και δημιουργικός
θα ξεκινήσει από τον Σεπτέμβρη, δίνοντάς μας πολλές και θετικές υποσχέσεις.

ΟΙ ΗΡΩΙΚΟΙ ΔΟΥΛΟΙ:

Από τον Αριστοφάνη στον Καραγκιόζη...

του Αγάπιου Αγαπίου

Ο Καραγκιόζης του Θεάτρου Σκιών είναι ένας
ήρωας παντός καιρού και τόπου... Ένας λούμπεν
προλετάριος που ζει μόνο για το σήμερα, έχει
ψυχή στερημένου παιδιού, δούλος, αλλά όχι
δουλικός τζαμπαντάν... Ίσως δεν αποτελεί, όπως
πίστευα παλιότερα, συνέχεια των Αριστοφανικών
δούλων, εκείνοι έχουν διαφορετικό παρελθόν,
είναι πολυδιάστατοι και άρα πιο ενδιαφέροντες
υποκριτικά... Έφτασα σε αυτά τα συμπεράσματα
από την εμπειρία μου ως ηθοποιός, που ενσάρκωσε
ρόλους Αριστοφανικούς (ΒΑΤΡΑΧΟΙ, ΟΡΝΙΘΕΣ,
ΕΙΡΗΝΗ, ΠΛΟΥΤΟΣ, ΑΧΑΡΝΗΣ, έτη 1994-

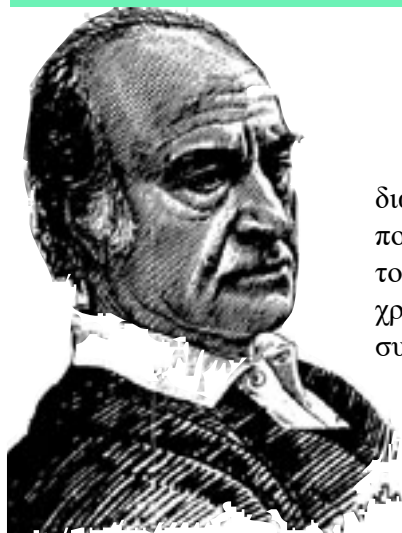
2008), αλλά και οι μεταφορές, που έκανα, στον μπερντέ του Θεάτρου Σκιών, Σκιοθεσίες έργων, όπως:
ΟΡΝΙΘΕΣ, 1999-2004, ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ, 2005, ΠΛΟΥΤΟΣ, 2007... Αφορμή για τις σκέψεις αυτές, οι
συνήθεις καλοκαιρινές παραστάσεις αριστοφανικών έργων από τα περιοδεύοντα μπουλούκια, που
ορισμένα επαναλαμβάνονται σαν κακόγουστη φάρσα...

Επιστρέφω στο Θέατρο Σκιών, τον Καραγκιόζη: Είναι ένα πρόσωπο με λαϊκή σοφία, σαρκάζει και
αυτοσαρκάζεται, δούλος αλλά όχι δουλοπρεπής, είναι ένας ήρωας χωρίς παντόφλες, σε έναν τόπο, που
θέλει τους ήρωες με τσαρούχια!

"ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ ΕΔΩΞΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ"

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ

ΑΓΩΓΗ
ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΟΡΟΦΩΝΙΑ
του Πάνου Κατετανίδη

ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΣ

Γενικά

Χρωματισμό λέμε το σύνολο των ηχητικών διακυμάνσεων, ρυθμικών εναλλαγών και τονικών αποχρώσεων, που παίρνει η φωνή, τόσο κατά την ομιλία, όσο και την απόδοση του έντεχνου λόγου, για να γίνει εκφραστικότερη και πιο ελκυστική. Ο χρωματισμός αντανakλά τα αισθήματα, τις εικόνες και τα νοήματα, που συνθέτουν το περιεχόμενο του εκφερόμενου κειμένου• απηχεί δηλαδή την ηχητική ζωγραφική των συγκινήσεων και έτσι επιβάλλεται «εκ των έσω» και όχι «εκ των έξω».

Επειδή δε το περιεχόμενο δεν παρουσιάζεται σε όλους με την ίδια μορφή, αφού καθένας ξεκινάει από διαφορετικό πάντα σημείο για τη θεώρησή του, για αυτό και οι κανόνες των στοιχείων του χρωματισμού

δεν αξιώνουν υποχρεωτική εφαρμογή, αλλά συντάσσονται για να υπαινιχτούν, να υπενθυμίσουν ή να αποκαλύψουν κάτι• και τούτο φυσικά για να μην χαθεί η δροσιά του αυθορμητισμού, ούτε να χαλιναγωγηθεί η ελευθερία του εκτελεστή. Σε αυτό το σημείο, πιθανότατα, βρίσκεται ο μαγνήτης που καλεί τον εργάτη του έντεχνου λόγου, στο να δημιουργήσει με τη νοηματικά και αισθητικά τελειωμένη απόδοσή του. Θα εξαρτηθεί, όμως, αυτή από τη διείσδυσή του στο βάθος του ποιητή ή συγγραφέα, από την ευαισθησία του στις εσωτερικές δονήσεις τους, από τη συγκίνησή του, από τη συνθετική του έπειτα ικανότητα να πλάσει ένα ηχητικό διάγραμμα που να ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του κειμένου του και τέλος από την ασκημένη κατάλληλα φωνή του, ώστε να την ποικίλλει ανάλογα σε ένταση, όγκο, χρώμα, τόνο και ρυθμό.

Ο χρωματισμός, κάτω από αυτό το πρίσμα εξεταζόμενος, μπορεί να βοηθήσει το συνετά εργαζόμενο άτομο, έστω και όταν τούτο δεν διαθέτει το χάρισμα της συγκίνησης. Συντελεί δε η σπουδή του χρωματισμού πολλές φορές στην αποκάλυψη του θείου τούτου δώρου, του κρυμμένου, όχι σπάνια, πίσω από την άλφα ή βήτα αδυναμία• γιατί ο νους, με τους υπαινιγμούς και τη συμβολή γενικότερα του χρωματισμού, ελέγχοντας αδιάκοπα τα σκιρτήματα

της καρδιάς να βρει κάποτε και τα πιο σωστά, εκείνα που ανταποκρίνονται στις λέξεις και τις φράσεις που εκφέρει, και τότε δεν θα είναι καθόλου μακριά η στιγμή, που θα μαρτυράει τη γένεση της αληθινής συγκίνησης. Αυτός, άλλωστε, είναι ο λόγος, για τον όποιο παραθέτουμε το κεφάλαιο τούτο.

Η ποικιλία σαν βασική ιδιότητα του χρωματισμού

Η ποικιλία είναι η βασική ιδιότητα του χρωματισμού, που συνίσταται στη χρησιμοποίηση διαφορετικών πάντοτε σχημάτων και τρόπων εκφοράς του λόγου, για την καταπολέμηση της ηχητικής μονοτονίας, την εξαφάνιση του κόρου και την ανανέωση του ακροαματικού ενδιαφέροντος. Οφείλεται δε στα ερεθίσματα που δέχεται ο φυσιολογικός μηχανισμός του φθεγγόμενου από τις αφομοιωμένες καταστάσεις του κειμένου που εκφέρει.

Στοιχεία του χρωματισμού που συνδέονται με το ρυθμό

Το αργό. Τούτο χαρακτηρίζεται από το μεγάλο μήκος των φωνημάτων και ανταποκρίνεται σε ψυχικές καταστάσεις αμηχανίας, διστακτικότητας, σεβασμού, ευλάβειας, καταπίεσης, αναποφασιστικότητας, δειλίας, ντροπής, αμφιβολίας, κατάθλιψης, δέους.

Το μέτριο δηλώνεται από το κανονικό

μάκρος των φωνημάτων και εκφράζει εμπιστοσύνη, θετικότητα, σιγουριά, σοβαρότητα, ευζωία, καλοπέραση, άνεση.

Το γρήγορο αποσαφηνίζεται από τη μικρή διάρκεια των φωνημάτων και συνδέεται συνήθως με αισθήματα χαράς, ευθυμίας, ευτολμίας, έξαψης, θράσους, οργής, επιπολαιότητας.

Το πολύ γρήγορο, που εκφράζει καταστάσεις μεγάλης σπουδής και ασυγκράτητης βιασύνης. Τούτο, όπως και το γρήγορο, πετυχαίνεται με την ορμητικότητα της ψυχής του ομιλητή και το διαρκή έλεγχο της φωνής του, που ενώ δίνει την εντύπωση του βιαστικού, στην ουσία, τα λέει όλα κανονικά και με σαφήνεια. Διατηρεί δηλαδή τις απαραίτητες διάρκειες των φθόγγων για την ολοκλήρωση και τη σωστή της εκπομπή, υπηρετούμενος από την τεχνική αναπνοή του.

Η επιτάχυνση φανερώνεται από το μήκος των φωνημάτων, που γίνονται όλο και μικρότερα. Είναι δεικτική της αντίθεσης των ενδιαφερόντων από τα αδιάφορα, του καλού από το κακό, της ευτυχίας από τη δυστυχία κλπ.. Χρησιμοποιείται, με σύνεση, σε καταστάσεις δύσκολες και αποσκοπείται η καθήλωση εχθρού, η επιχειρηματική αποστομωση συνομιλητή, η θριαμβευτική πορεία κάποιου έργου, η ηθική επιβολή κλπ..

Η επιβράδυνση χαρακτηρίζεται από τα φωνήματά της, που γίνονται όλο και μεγαλύτερα σε διάρκεια. Εκφράζει την αντίθεση των αδιάφορων από τα ενδιαφέροντα, του μαρασμού από την ακμή, των θλιβερών από τα χαρούμενα, των απαίσιων από τα αίσια• χρησιμοποιείται δε για να φανεί η ηθική κατάρρευση, η διαπίστωση πλάνης, η μεταμέλεια, υστερογνωσία ή η παρουσία γεγονότος ή κατάστασης, που καθιστά τα πράγματα δυσκολότερα συνέχεια.

Στοιχεία του χρωματισμού που συνδέονται με την ένταση της φωνής

Το έντονο, που συνδέεται με το αυξημένο πλάτος των δονήσεων και τις μεγάλες συνήθως συχνότητες, χαρακτηρίζεται από την επιμήκυνση των φωνημάτων που τονίζονται, χρησιμοποιείται δε σε εκφράσεις πίκρας, αηδίας, βλαστήμιας, ενθουσιασμού, διαμαρτυρίας, απόγνωσης, παράφορος και μεγάλου πόνου, στην εκφώνηση γυμναστικών και στρατιωτικών παραγγελμάτων, και στην εκφορά επιφωνημάτων σε βρασμό ψυχής.

Οι έντονες καταστάσεις είναι ανάλογες με το χαρακτήρα που τις εκφράζει. Ο λιπόψυχος και ισχνός, π.χ., θα εκφράσει την αηδία του με πολύ λιγότερη φωνή από εκείνη που χρειάζεται ο

θαρραλέος πολεμιστής για το ίδιο συναίσθημα.

Το κανονικό σχετίζεται με το μέτριο πλάτος των δονήσεων, τις μεσαίες συνήθως συχνότητες και το χρησιμοποιούμε στη χορήγηση εντολών, διαταγών, στις διαλογικές ερωταποκρίσεις και σε συγκρατημένες καταστάσεις, καθώς και στις περιγραφές, αφηγήσεις κλπ..

Το χαλαρό. Τούτο συνδέεται με το μικρό πλάτος των δονήσεων, για να χρησιμοποιηθεί στην εκδήλωση ήρεμων ψυχικών καταστάσεων, τη χορήγηση τυπικών απαντήσεων κλπ..

Το κρεσέντο. Τούτο σημαίνει τη διαδοχική αύξηση της έντασης ενός ή περισσότερων φθόγγων μίας φωνητικής φράσης από το πολύ χαλαρό ίσαμε το πολύ έντονο και στο ίδιο τονικό ύψος. Το χρησιμοποιούμε στην έκφραση καταστάσεων, που βρίσκονται σε μία πρόοδο, ανάπτυξη, εξέλιξη, έντονων συνήθως, π.χ.:

Το ντιμινουέντο σημαίνει τη διαδοχική ελάττωση της έντασης μίας φωνητικής φράσης από το πολύ έντονο ίσαμε το πολύ χαλαρό και στο ίδιο τονικό ύψος και χρησιμοποιείται σε καταστάσεις έντονες που κυριαρχούνται και ελέγχονται. Το κρεσέντο-ντιμινουέντο δημιουργείται από την ένωση των δύο προηγούμενων, π.χ.:

Το ντιμινουέντο-κρεσέντο είναι το αντίθετο από το παραπάνω, π.χ.:

Τα στοιχεία, που σχετίζονται με το ύψος της φωνής (βλ. λέξη), συνθέτουν μία ολόκληρη ποικιλία, που κατορθώνει με διαρκή άσκηση πάνω σε αποσπάσματα που παρουσιάζουν μεγάλες αντιθέσεις σε νοήματα και ψυχικές καταστάσεις. Διαφέρουν, δε, μεταξύ τους, κατά τη συχνότητα.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Δ) Οκτώβριος 2017 (τεύχος 116)- Φεβρουάριος 2018 (τεύχος 120)
ΤΕΥΧΟΣ: 116 (Οκτώβριος 2017)

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: «Αφίσα του 1940» του χαράκτη «Τάσσου»
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΛΙΔΩΝ: 24

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Ο χαρακτήρας και ζωγράφος «Τάσσος»: 32 χρόνια από το θάνατό του (2-3)

Πρακτικά του 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου “Ένα σπίτι για τον Καραγκιόζη”: Άγγελος Αλιμπέρτης (4-5)

Πρακτικά του 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου “Ένα σπίτι για τον Καραγκιόζη”: Σωτηρία Παπαδέα (6-7)

«Φονική Απόθεςση. Κάθε βράδυ, νέο έργο: Έργο Δεύτερο (2/7)» του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη (8-10)

«Ο Αντρέας έκανε μια ευχή και πραγματοποιήθηκε» της Μένιας Σπαθάρη (11)

«Αγωγή του Λόγου: Ορθοφωνία» του Πάνου Καπετανίδη (12-15)

Γελοιογραφίες του πολέμου του 1940 (15)

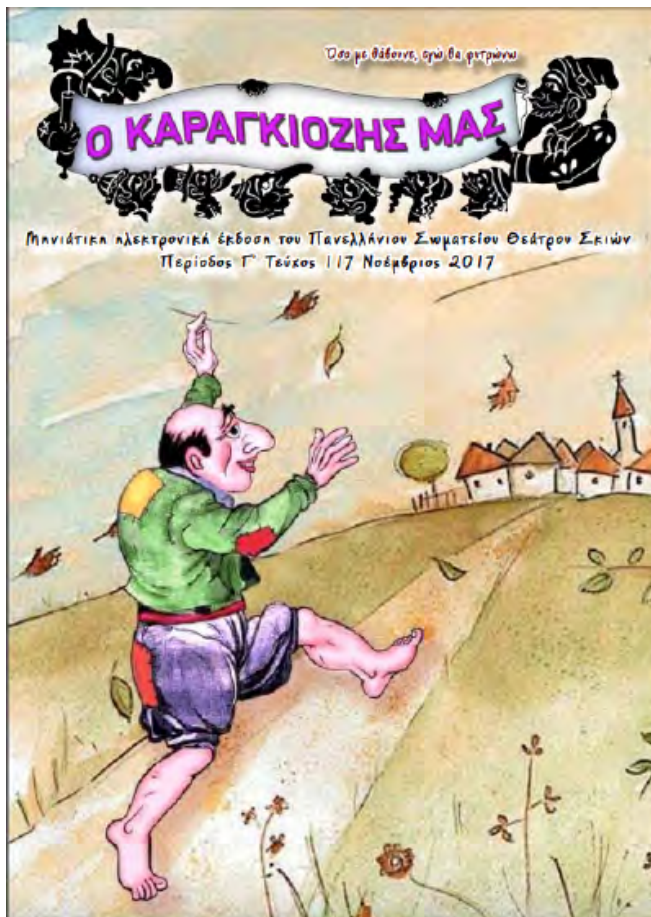
«Δέκα Χρόνια Εφημερίδας “Ο Καραγκιόζης μας” 9» του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη (16-17)

Καραγκιοζοσταυρόλεξο: Λύση τεύχους 115-Καραγκιοζοσταυρόλεξο (18-19)

Ταξίδια στο χρόνο (20)

“Του Μπαρμπούτη τα καμώματα”. Σκίτσα του Νίκου Μπαρμπούτη (21-24)

ΤΕΥΧΟΣ: 117 (Νοέμβριος 2017)

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: «Φθινόπωρο» του Πάνου

Καπετανίδη

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΛΙΔΩΝ: 29

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Σωματείο: Γενική Συνέλευση, Σάββατο 25
Νοέμβρη 2017 (2)

Πρακτικά του 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου “Ένα
σπίτι για τον Καραγκιόζη”: Ελένη Παπαγεωργίου
(3-5)

Κάθε χρόνο, «Πολυτεχνείο» (6-8)

Έφυγε το σαντούρι του Καραγκιόζη: Νίκος
Καρατάσος (8-9)

«Φονική Απόθεση. Κάθε βράδυ, νέο έργο: Έργο
Τρίτο (3/7)» του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη (10-12)

Μνήμη Καραγκιοζοπαιχτή Δημήτρη Μόλλα
(1917-1987) (13)

«Urban Times» της Μαρίνας Πετρή (14)

«Αγωγή του Λόγου: Ορθοφωνία» του Πάνου
Καπετανίδη (15-16)

«Ψηφιοποιήστε άμεσα τις μαγνητοταινίες σας»
του Δημήτρη Φανάρα (17)

«Η παράσταση “Ρήγας Φερραίος” και η
συνταξιοδότηση των καραγκιοζοπαιχτών» του
Τάσου Κούζαρου (18-21)

«Δέκα Χρόνια Εφημερίδας “Ο Καραγκιόζης μας”
10» του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη (22-23)

Καραγκιοζοσταυρόλεξο: Λύση τεύχους
116-Καραγκιοζοσταυρόλεξο (24-25)

Ταξίδια στο χρόνο (26)

“Ο Ντούμπας έχει κέφια”. Σκίτσα του Κώστα
Ντούμπα (27-29)

ΤΕΥΧΟΣ: 118 (Δεκέμβριος 2017)

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: «Χρόνια Πολλά! Καλές Γιορτές!»
του Κωνσταντίνου Ντούμπα
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΛΙΔΩΝ: 27
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:
Γενική Συνέλευση στο Σωματείο (2)

Πρακτικά του 2ου Πανελλήνιου Συνεδρίου “Ένα
σπίτι για τον Καραγκιόζη”: Δημήτρης Φιλελές
(3-5)

«Φονική Απόθεση. Κάθε βράδυ, νέο έργο: Έργο
Τέταρτο (4/7)» του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη (6-8)

Εκδήλωση Μνήμης του Καραγκιοζοπαίχτη
Δημήτρη Μόλλα (1917-1987) (9)

«Το σπίτι της Κωκκόνας» του Γιάννη Χατζή (9)

Ο Καραγκιόζης του Χαρίδημου ξανά στον Πειραιά
(10)

Ταξίδια στο χρόνο (11)

Το νέο Μουσείο Μπενάκη Παιχνιδιών άνοιξε τις
πόρτες του: Ένα κάστρο γεμάτο παιχνίδια (11)

«Αγωγή του Λόγου: Ορθοφωνία» του Πάνου
Καπετανίδη (12-14)

«1938: “Ο Καραγκιόζης στην Σελήνη”. “Τα
Πνευματικά Δικαιώματα και ο Πόλεμος των
Αστρων Πατρών και Αιγίου”» του Τάσου
Κούζαρου (15-18)

Ο «μπάρμπα» του Καραγκιόζη γίνεται 120 ετών
(19)

«Δέκα Χρόνια Εφημερίδας “Ο Καραγκιόζης μας”
11» του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη (20-21)

Καραγκιοζοσταυρόλεξο: Λύση τεύχους
117-Καραγκιοζοσταυρόλεξο (22-23)

“Του Μπαρμπούτη τα καμώματα”. Σκίτσα του
Νίκου Μπαρμπούτη (24-27)

ΤΕΥΧΟΣ: 119 (Ιανουάριος 2018)

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: «2018» του Γιώργου Βάντζου
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΛΙΔΩΝ: 31
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:
Η κοπή της πίτας (2)

Πρακτικά του 2ου Πανελλήνιου Συνεδρίου “Ένα
σπίτι για τον Καραγκιόζη”: Ιωάννα Παπαγεωργίου
(2-3)

«“Οι Περιπλανήσεις ενός Καλλιτέχνη” & “Τα
Όνειρα ενός Επαναστάτη”. Πρόλογος του νέου
βιβλίου» του Άρη Μηλιώνη (4-7)

«Για τον Θωμά Αγραφιώτη, που με την πένα του
ζωντάνεψε τις μνήμες του Γιάννη Ρούλια και του
Μίμη Μόλλα» του Τάκη Μαζαράκη (8)

«Επαναστάτης και κυρά Φροσύνη» του Στράτου
Πασχαλίδη (9)

«1 Δεκεμβρίου 2017... Μια εκδήλωση για τη
μνήμη του Δημήτρη Μόλλα (30 χρόνια από την
κοίμησή του)» του Στράτου Πασχαλίδη (10)

«Φονική Απόθεση. Κάθε βράδυ, νέο έργο: Έργο

Πέμπτο (5/7)» του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη (11-13)

«Η Θεματολογία του Θεάτρου Σκιών και ο Βασίλαρος στο Αίγιο» του Κωνσταντίνου Τσιαγά (14)

2018: «Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (15)

«Αγωγή του Λόγου: Ορθοφωνία» του Πάνου Καπετανίδη (16-18)

«Κουμπουριές... στον Καραγκιόζη» του Τάσου Κούζαρου (19-21)

«Ειρήνη. Από τον Αριστοφάνη στον Μπερντέ του Καραγκιόζη: Μέρος Α΄» του Στράτου Πασχαλίδη (22-25)

«Δέκα Χρόνια Εφημερίδας “Ο Καραγκιόζης μας” 12» του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη (26-27)

Ταξίδια στο χρόνο (28)

Καραγκιοζοσταυρόλεξο: Λύση τεύχους 118-Καραγκιοζοσταυρόλεξο (28-29)

“Ο Ντούμπας έχει κέφια”. Σκίτσα του Κώστα Ντούμπα (30-31)

ΤΕΥΧΟΣ: 120 (Φεβρουάριος 2018)

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: «Καλές Αποκριές και Καλή Σαρακοστή» του Αλέξανδρου Αλιμπέρτη
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΛΙΔΩΝ: 30

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Φωτορεπορτάζ: Η κοπή της πίτας (2-4)

Πρακτικά του 2ου Πανελλήνιου Συνεδρίου “Ένα σπίτι για τον Καραγκιόζη”: Δημήτρης Φανάρας (5-6)

Αρχισαν οι δωρεές από φιγούρες μελών! Για το αρχείο του Σωματείου (6)

«Για τον Τζίμη Πανούση» του Σωκράτη Κοτσορέ (7)

«Φονική Απόθεση. Κάθε βράδυ, νέο έργο: Έργο Έκτο (6/7)» του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη (8-11)

Νέα της τελευταίας στιγμής (11)

«Αγωγή του Λόγου: Ορθοφωνία» του Πάνου Καπετανίδη (12-15)

«Θερσίτης: Ο αρχαιότερος “Καραγκιόζης” του κόσμου» του Τάσου Κούζαρου (16-18)

«Ειρήνη. Από τον Αριστοφάνη στον Μπερντέ του Καραγκιόζη: Μέρος Β΄» του Στράτου Πασχαλίδη (19-22)

Ταξίδια στο χρόνο (23)

Καραγκιοζοσταυρόλεξο: Λύση τεύχους 119-Καραγκιοζοσταυρόλεξο (24-25)

«Η “Σακούλα” του Νταγιάκου» του Πάνου Καπετανίδη (26)

“Του Μπαρμπούτη τα καμώματα”. Σκίτσα του Νίκου Μπαρμπούτη (27-30)

ΤΑΞΙΔΙΑ
ΣΤΟ
ΧΡΟΝΟ

ΜΕΣΑ ΑΠΟ
ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
«Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ
ΜΑΣ»

100 τεύχη
πριν:

«Επιχορήγηση στο Σωματείο:
Όπως ανακοινώθηκε στον
Πρόεδρο του Σωματείου
μας, από το «Εθνικό Κέντρο
Θεάτρου και Χορού» (ΕΚΕ-
ΘΕΧ) του Υπουργείου
Πολιτισμού, εγκρίθηκε
επιχορήγηση ύψους 10.000 €».

Τεύχος 25,
Ιούλιος 2009,
εξώφυλλο

http://www.karagkiozis.com/IOYNHS_09.pdf

Γράψτε μας:
Ένα άρθρο, τις σκέψεις σας,
τις ιδέες σας.
Μέχρι τις 20 κάθε μήνα.
Αποστολή στο:
somateiokaragkiozh@gmail.com

Μ	Π	Α	Ρ	Μ	Π	Α	Γ	Ι	Ω	Ρ	Γ	Ο	Σ			
Α																
Ν															Θ	
Ω		Τ	Ζ	Ο	Υ	Β	Α	Ν	Α		Ν		Π		Ε	
Λ						Α				Μ	Ι	Μ	Α	Ρ	Ο	Σ
Ο						Σ					Ο		Ν		Δ	
Π	Ρ	Ο	Ο	Π	Τ	Ι	Κ	Η			Ν		Ι		Ω	
Ο						Λ					Ι		Ν		Ρ	
Υ						Α					Ο		Α		Ο	
Λ					Ο	Ρ	Ε	Σ	Τ	Η	Σ				Π	
Ο						Ο									Ο	
Σ						Σ									Υ	
															Λ	
															Ο	
															Σ	

Καραγκιοζο-σταυρόλεξο
ΛΥΣΗ τεύχους 124

ΔΩΡΙΣΤΕ ΜΙΑ ΦΙΓΟΥΡΑ

σαν συλλεκτική στο αρχείο του Σωματείου.

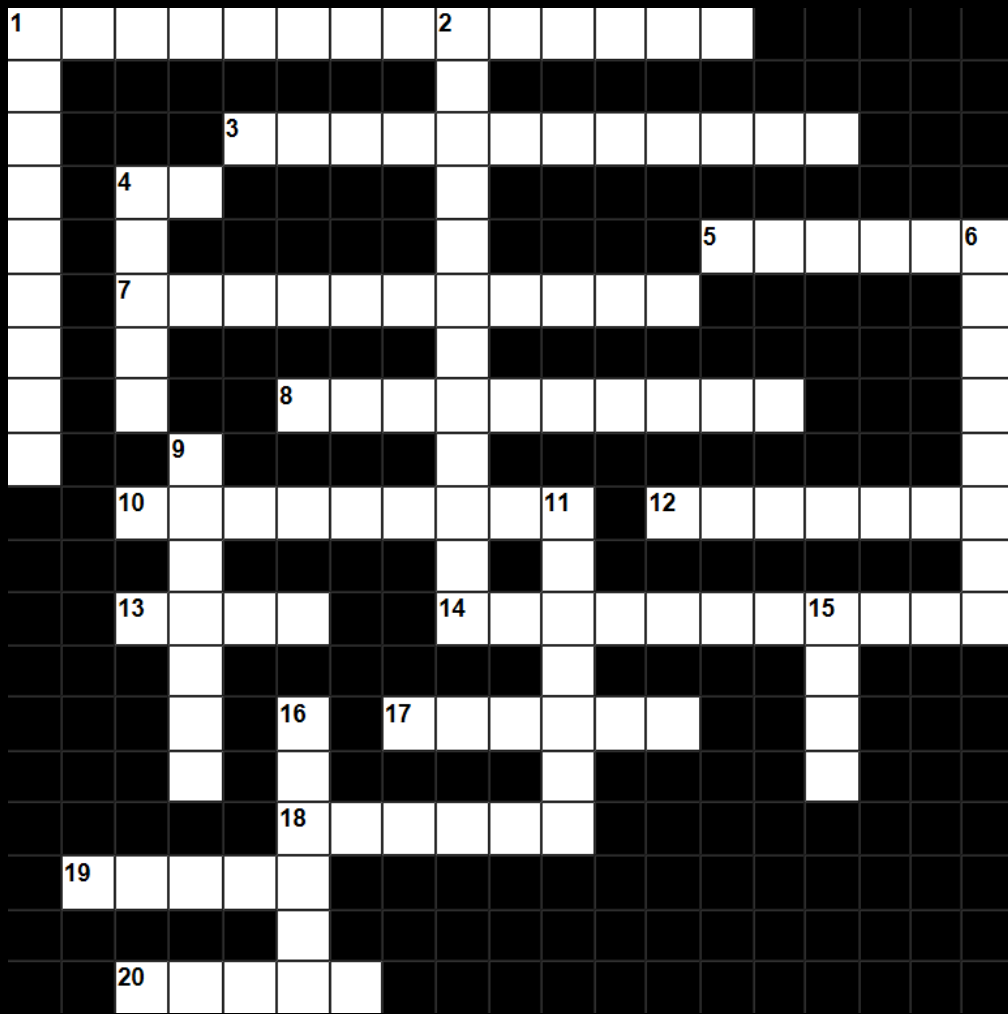
Όσα μέλη ή φίλοι του Σωματείου, έχουν την ικανότητα να κατασκευάζουν φιγούρες, σκηνικά, ρεκλάμες ή έχουν στην κατοχή τους υλικό σχετικό με το Θέατρο Σκιών (συλλεκτικό ή καινούργιας κατασκευής), καλούνται να ενισχύσουν το Ιστορικό Αρχείο του Σωματείου, κάνοντας μια τέτοια δωρεά.

**Συμβάλλετε στην οικονομική
στήριξη του Σωματείου!**

Κάνετε κατάθεση

στην Τράπεζα Eurobank, Αριθμός λογαριασμού:

IBAN: GR0802600620000170200632294

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Η αδερφή του Χάρρυ Κλυνν στο φιλμ "Γάμος αλά Ελληνικά"
3. Επώνυμος ποιμήν στα έργα του Χάρρυ Κλυνν
4. "Δοξάστε...": Τίτλος δίσκου του Χάρρυ Κλυνν
5. Υποδύεται τον Τάσο στην ταινία "Αλαλούμ"
7. Υποδύεται τον βομβιστή στην ταινία "Made in Greece"
8. Σεναριογράφος, που συνεργάστηκε, με επιτυχία, με τον Χάρρυ Κλυνν
10. Ο Χάρρυ Κλυνν έπαιξε στο Θέατρο τον "Ηρωα με..."
12. Επώνυμος δίσκος του Χάρρυ Κλυνν, που παραπέμπει στα γεώμηλα
13. Ο τίτλος "Πολίτης Κλυνν" παρέπεμπε στον τίτλο του φιλμ "Πολίτης..."
14. Πρόεδρος της Δημοκρατίας, που είπε, πρώτος, "Έθνος Ανάδελφον"
17. Καραγκιοζοπαίχτης, που συνεργάστηκε με τον Χάρρυ Κλυνν, στα "Retalia Live"
18. Ποιητής, στον οποίο αφιέρωσε ένα δίσκο του ο Χάρρυ Κλυνν
19. "Θέλω να ξέρω ποιος...", αναρωτιέται συνέχεια ο Αρτέμης στην ταινία "Αλαλούμ"
20. Το ύποπτο φαγητό, κατά Μπέκα, στην ταινία "Αλαλούμ"

ΚΑΘΕΤΑ

1. Ήταν 201, στην ομώνυμη ταινία
2. Συνομιλεί με τον Χάρρυ Κλυνν, στην αρχή της ταινίας "Γυναίκες Δηλητήριο"
4. "Ράδιο ...": Ταινία του Νίκου Τριανταφυλλίδη, γιου του Χάρρυ Κλυνν
6. Η πρώτη βωβή ταινία του Χάρρυ Κλυνν
9. Δημοσιογράφος της ταινίας "Εις μνήμην Χάρρυ Κλυνν"
11. Αθλητικογράφος, που προλόγισε τον μπασκετμπολίστα Χάρρυ Κλυνν στην "Αθλητική Κυριακή"
15. Τηλεοπτικό κανάλι, στο οποίο ο Χάρρυ Κλυνν επέβαλε τηλεοπτική "δικτατορία", ποιητική αδεία, με το "Χάρρυ Κλυνν Σόου"
16. "Για...": Ο πρώτος δίσκος του Χάρρυ Κλυνν

Μπαρμπούτη τα καμώματα Σκίτσα-κείμενα Νίκου Μπαρμπούτη

Εεε ρε, μανούλα μου!
Κατακαλόκαιρο μπήκε και
ακόμα να οργανωθούμε η
ξυπόλυτη οικογένεια, για το
πού θα πάμε διακοπές.

Πρέπει να θιαστούμε,
για να είμαστε πίσω,
μέσα Αυγούστου,
που θα γίνει η μεγάλη
έξοδος!

Όλος ο λόχοςσς...

Παρών!

Παρούσος!!

Παρών!

Για πείτε μου, παιδιά
μου, τις προτάσεις σας
για το φετινό μας
summer!

Όρε, Παναθία μου!
Πατέλα, οπουδήποτε πάμε,
αρκεί να έχει φαΐ, παραλία
και να έχω το φουσκωτό
φλαμίνγκο μου μαζί.
Για να είμαι της μόδας!

Λοιπόν, παραλία θα 'χει,
φλαμίνγκο θα 'χει, μια και το
τγουνέψαμε πέρσι από έναν
λουόμενο, για το φαΐ δεν μπορώ
να σας εχχυθώ.
Αλλά έχει ο Θεός!

Σιωπή, μικρέ!

Μπαμπάκο,
ο Θεός έχει...
Εμείς δεν
έχουμε!!!

Αφήστε τα παράπονα,
κακομαθημένα τεκνάρια, και
βιαστείτε να φύγουμε! 21
Αυχούστού πρέπει να έχουμε
επιστρέψει! Θα θγούμε, λέει, απ' το
τρίτο μνημόνιο... Τότε, υποτίθεται
είναι που θα φάμε καλά...
Καλό καλοκαίρι, σε όλους, με Υγεία
και Αισιοδοξία!

